

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н.
КАРАЗІНА**

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ**

«Статистика в соціології. Ч. 2. Соціальна статистика»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 – Соціологія
освітня програма “Соціологія комунікацій, реклами та зв’язків з громадськістю”
вид дисципліни обов’язкова
факультет соціологічний

Викладач: проф. Лариса ХИЖНЯК

Харків 2023-2024 н.р.

З М І С Т

1	Робоча програма навчальної дисципліни «Статистика в соціології. Ч. 2. Соціальна статистика»	3
2	Плани семінарських занять. Ч. 2. Соціальна статистика	28
3	Завдання для самостійної роботи. Ч. 2. Соціальна статистика	40
4	Завдання для контрольної роботи, що передбачена навчальним планом. Ч. 2. Соціальна статистика	43
5	Питання для підсумкового контролю знань. Ч. 2. Соціальна статистика	46
6	Критерії оцінювання знань та вмінь студентів. Ч. 2. Соціальна статистика	48

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра соціології управління та соціальної роботи

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан соціологічного факультету

_____ Олена МУРАДЯН

“ _____ ” _____ 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Статистика в соціології

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 054 – Соціологія

освітня програма “Соціологія комунікацій, реклами та зв’язків з громадськістю”

вид дисципліни обов’язкова

факультет соціологічний

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету

“28” червня 2023 року, протокол №6.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Частина 1. Прикладна статистика – Вакуленко Світлана Миколаївна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцентка закладу вищої освіти кафедри соціології управління та соціальної роботи.

Частина 2. Соціальна статистика – Хижняк Лариса Михайлівна, доктор соціологічних наук, професор, професорка закладу вищої освіти кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології управління та соціальної роботи

Протокол від “ 2023 року № .

Завідувачка кафедри соціології управління та соціальної роботи

_____ . Ірина ЄВДОКИМОВА

(підпис)

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Протокол від “28” червня 2023 року № 15.

Завідувачка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Ірина СОЛДАТЕНКО .

Програму погоджено з гарантом освітньої програми “Соціальні комунікації, реклама та зв’язки з громадськістю”

Гарант освітньої програми “Соціальні комунікації, реклама та зв’язки з громадськістю”

_____ . Ірина СОЛДАТЕНКО

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від “26” червня 2023 року № 9.

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ . Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Статистика в соціології» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціологія комунікацій, реклами та зв'язків з громадськістю» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 054 – Соціологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – розкрити сутність статистичної методології та методів статистичних розрахунків, що використовуються у практиці соціологічної діяльності при вивченні соціальних явищ і процесів; сформувати у студентів базові компетентності, які дозволять їм з урахуванням сучасного стану соціальної статистики застосовувати статистичну інформацію для соціологічного вивчення різних сфер суспільного життя.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: надати здобувачам базові знання для статистичного аналізу соціальних явищ (процесів); навчити розуміти та використовувати статистичні методи та показники; самостійно аналізувати статистичні дані, які відносяться до суспільних явищ та процесів; навчити методам вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку соціально-економічних явищ та процесів; розкрити специфіку статистичних методів і процедур, що використовуються в соціальній статистиці.

Здобувачі повинні набути такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність оперувати базовим категоріальним апаратом соціології, реклами та зв'язків з громадськістю.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК09. Уміння обговорювати професійні проблеми, відстоювати свою точку зору, пояснювати сутність явищ, подій, процесів, робити висновки, давати аргументовані відповіді.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни. Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Частина 1. Прикладна статистика	
Лекції	
16 год.	5 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	3 год.
Самостійна робота	
44 год.	95 год.
Частина 2. Соціальна статистика	
Лекції	
16 год.	5 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	3 год.
Самостійна робота	
44 год.	134 год.
Контрольна робота	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні продемонструвати такі результати навчання:

Програмні результати навчання:

PH01. Використовувати понятійний апарат соціології, реклами, зв'язків з громадськістю в професійній діяльності.

PH08. Обґрунтувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

PH11. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців і нефахівців.

PH12. Володіння знаннями і навичками роботи в соціологічних службах, прес-службах, у засобах масової інформації, відділах реклами, зв'язків з громадськістю, в комунікаційних агентствах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Частина 1. Прикладна статистика

Розділ 1. Методи обробки первинної інформації

Тема 1. Предмет і метод статистики

Загальна характеристика статистики як науки. Предмет и методологія статистики. Структура статистичної системи знань. Основні категорії статистики. Завдання статистики. Зв'язок статистики і соціології.

Тема 2. Теорія статистичного спостереження

Поняття статистичного спостереження. Поняття первинної соціологічної інформації. Програмно-методологічні засади статистичного спостереження. Визначення цілі, об'єкту, одиниці та ознак статистичної сукупності. Форми, види засоби статистичного спостереження.

Тема 3. Зведення і групування

Поняття та зміст зведення первинної соціологічної інформації. Групування статистичних даних. Види групувань. Групування за кількісною ознакою. Статистичні ряди розподілу. Статистичні таблиці. Графічне зображення рядів розподілу.

Тема 4. Абсолютні, відносні та середні статистичні величини

Поняття статистичного показника. Види статистичних показників. Абсолютні величини: значення, види, форми. Відносні статистичні величини: значення, види, форми. Приклади розрахунків відносних статистичних величин.

Поняття середніх величин. Загальні принципи використання середніх величин. Види середніх величин. Середня арифметична: засоби розрахунку для незгрупованих та згрупованих даних. Розрахунки середньої арифметичної для дискретних та інтервальних рядів розподілу. Структурні середні: мода та медіана. Значення використання структурних середніх в практиці соціологічних досліджень.

Розділ 2. Вибірковий метод, вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку

Тема 5. Методи вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку

Поняття рядів динаміки. Моментні та інтервальні ряди динаміки. Правила побудови рядів динаміки. Показники аналізу інтенсивності змін явищ у часі: абсолютний приріст(зменшення), темп росту, темп приросту, абсолютне значення одного відсотку приросту. Система середніх показників рівня та інтенсивності: середній рівень ряду, середній абсолютний приріст(зменшення), середній темп росту, середній темп приросту. Методи розрахунків показників ряду динаміки.

Тема 6. Показники варіації та їх втілення в соціології

Поняття варіації (коливання). Показники варіації як характеристика надійності середньої величини. Розмах варіації. Середнє лінійне відхилення. Дисперсія. Середнє

квадратичне відхилення. Коефіцієнт варіації. Методики розрахунків показників варіації для незгрупованих та згрупованих даних. Визначення дисперсії та середнього квадратичного відхилення альтернативної ознаки.

Тема 7. Вибіркове спостереження

Поняття вибіркового спостереження. Правила формування вибіркової сукупності. Принципи відбору: повторний, безповторний. Види (моделі) вибірки: власне випадкова, механічна, типова, серійна. Помилки вибіркового спостереження. Середня помилка. Гранична помилка. Формули розрахунків помилок вибіркового спостереження для узагальнюючих показників: середньої кількісної ознаки та частки альтернативної ознаки. Визначення довірчого інтервалу генеральної середньої та генеральної частки. Способи розрахунку необхідної кількості вибірки. Методики розрахунків необхідної кількості вибірки за спрощеними формулами.

Тема 8. Особливості використання статистичних методів у вивченні соціальних явищ та процесів

Висунення дослідницьких гіпотез та методи їх перевірки. Використання непараметричних критеріїв перевірки дослідницьких гіпотез. Критерій Макнімара. Q-критерій Кокрена. Критерій серій для перевірки гіпотези про те, що вибірка була вилучена із генеральної сукупності випадковим чином. Методи оцінки структурних відмінностей та зсувів.

Частина 2. Соціальна статистика

Розділ 1. Теоретико-методологічні й організаційні основи соціальної статистики

Тема 1. Соціальна статистика і соціологія: проблеми взаємодії. Методологія та організація соціальної статистики

Міфи про статистику. Пошуки відповідей на запитання: Яку статистику потребують соціологи? Яку статистику потребує сучасне українське суспільство? Сучасні уявлення про предмет соціальної статистики та її місце в системі наук. Відкритість статистики як умова розвитку демократичного суспільства. Розвиток статистично обізнаного суспільства. Статистична освіченість громадян України, її зміст, напрямки підвищення. SWOT аналіз використання даних соціальної статистики в соціології. Цифрове суспільство: виклики для соціальної статистики. Соціальна статистика та інформаційна безпека.

Об'єкт і предмет дослідження в соціальній статистиці. Аналітичні завдання в соціальній статистиці. Одиниця спостереження в соціальній статистиці та її особливості. Основні статистичні поняття та їх роль у формуванні методології соціальної статистики. Джерела та способи одержання статистичних даних. Статистичне спостереження в соціальній статистиці. Зведення та групування статистичних даних. Форми виразу статистичних показників в соціальній статистиці.

Застосування окремих статистичних методів у соціальній статистиці. Методи класифікації та групування в соціальній статистиці. Метод середніх величин. Ряди розподілу. Аналіз варіації в соціальній статистиці. Статистичний аналіз динаміки соціальних явищ і процесів: аналіз динамічних рядів та індексний метод. Графічні методи в соціальній статистиці. Особливості вивчення зв'язків соціальних явищ (процесів).

Організація соціальної статистики, її форми, досвід різних країн світу. Міжнародний статистичний інститут та його роль у розвитку статистики. Інновації у міжнародній статистиці. Проблеми використання Big Data в соціальній статистиці. Big Data і традиційні джерела статистичної інформації. Організація статистики в Україні. Якість статистичної інформації: поняття, чинники. Електронні реєстри як інформаційна база досліджень в соціальній статистиці.

Новітні наукові, методичні досягнення у сфері соціальної статистики та проблеми їх впровадження в соціологію.

Тема 2. Статистика руху і соціального складу населення

Населення як статистична сукупність. Завдання статистики населення. Статистичне визначення чисельності, природного, механічного (міграційного) та соціального руху населення. Перспективна чисельність населення.

Статистичне вивчення домогосподарств. Типологія домогосподарств у статистиці. Основні показники статистики домогосподарств.

Основні напрямки, методи аналізу статистичних даних про соціальний склад населення. Переписи населення як джерело вивчення динаміки його соціального складу. Методи вивчення динаміки соціального складу населення. Роль статистичної інформації про рух і соціальний склад населення в практичній роботі соціологічних та соціальних служб.

Основні напрямки статистичного аналізу узгодження соціальних, економічних та демографічних процесів на рівні країни, міста (регіону).

Тема 3. Статистика зайнятості, ринку праці та безробіття

Завдання статистики зайнятості і безробіття. Показники статистики зайнятості, їх значення та використання в статистичному та соціологічному вивченні проблем зайнятості.

Міграції в статистичному вимірі.

Безробіття як соціально-економічне явище. Статистичний аналіз безробіття: показники, напрямки статистичного аналізу, джерела статистичної інформації. Рівень безробіття за методологією МОП. Статистичний портрет безробітного.

Сучасний стан і тенденції зайнятості в Україні у статистичному вимірі.

Розділ 2. Напрямки статистичного аналізу соціальних явищ (процесів)

Тема 4. Статистика рівня життя населення. Статистика бідності

Соціальне значення та завдання статистичного вивчення рівня життя населення. Поняття «рівень життя» та його межі в статистичній практиці. Система показників статистики рівня життя. Фактори, що впливають на рівень життя різних соціальних груп і категорій населення.

Поняття «бідність». Види бідності. Статистичні методи визначення рівня бідності. Прожитковий мінімум. Розрахунки межі бідності. Мінімальний споживчий бюджет. Коефіцієнти (рівень) бідності. Зони бідності. Соціальний портрет бідності. Досвід встановлення стандартів бідності в різних країнах. Малозабезпечені групи населення. Індeksi людської бідності.

Дослідження сімейних бюджетів як джерело статистичної інформації про рівень життя населення.

Тема 5. Статистика доходів і споживання населенням матеріальних благ (послуг)

Об'єкт спостереження і основні поняття статистики доходів. Джерела інформації про доходи населення. Показники доходів населення. Ціна як фактор динаміки реальних доходів населення. Індекс купівельної спроможності грошової одиниці. Індexація доходів населення. Індекс інфляції. Баланс грошових доходів та витрат населення. Показники диференціації доходів. Дефіцит доходу. Методи аналізу диференціації доходів населення. Соціальні проблеми, пов'язані з диференціацією доходів населення.

Завдання та система показників статистики споживання населенням матеріальних благ та послуг. Загальний обсяг споживання населенням матеріальних благ (послуг). Структура споживчих витрат населення. Раціональні норми споживання. Децільні коефіцієнти диференціації споживання. Коефіцієнти еластичності споживання. Якість споживання та проблеми її статистичної оцінки.

Вибіркові обстеження бюджетів домогосподарств. Аналіз динаміки споживання населення. Фактори, що визначають попит на товари та послуги. Ринок товарів і послуг та проблеми його збалансування. Джерела статистичної інформації про доходи населення і споживання матеріальних благ та послуг.

Тема 6. Статистика стану здоров'я та охорони здоров'я

Рівень здоров'я населення та особливості його статистичного вимірювання. Фактори, які впливають на стан здоров'я населення. Оцінка якості і доступності послуг охорони здоров'я. Показники статистики здоров'я населення. Показники соціальної статистики, які характеризують забезпеченість, культуру, якість обслуговування населення медичними установами, медичним персоналом та лікарською допомогою. Система показників захворюваності населення.

Основні напрямки аналізу даних про здоров'я населення та охорону здоров'я. Джерела статистичної інформації про стан здоров'я, охорону здоров'я населення.

Тема 7. Моральна і правова статистика

Поняття і задачі моральної статистики. Моральна статистика як напрям статистичних досліджень, що включає збирання кількісних даних щодо моральних та інтелектуальних характеристик різних верств населення. Історія формування та розвитку моральної статистики та її сучасний стан.

Відмінність моральної статистики від інших галузей соціальної статистики. Коло явищ і процесів, що відображає моральна статистика. Джерела інформації в моральній статистиці (дані статистичної звітності, переписів населення, спеціальних вибіркового обстежень, соціологічних опитувань, відомчого обліку). Статистичне вивчення самогубств. Насильство у вимірі статистики. Статистичні показники, що характеризують соціально небезпечні явища (бродяжництво, проституція, алкоголізм, наркоманія). Сфери і проблеми використання статистичних даних моральної статистики.

Історія становлення і розвитку правової статистики. Поняття, предмет, методологія правової статистики та проблеми застосування її досягнень у запобіганні злочинам. Об'єкти, завдання, галузі правової статистики. Співвідношення правової статистики і соціології права. Джерела статистичної інформації про правові явища (процеси). Групування та класифікації у правовій статистиці. Основні показники правової статистики та напрямки аналізу статистичних даних про правові явища (процеси). Організація правової статистики в різних країнах. Стан правової статистики в сучасній Україні.

Тема 8. Статистика окремих галузей сфери обслуговування населення

Особливості та завдання статистичного вивчення послуг.

Статистичне вимірювання стану й розвитку житлово-комунального господарства. Основні статистичні показники роботи підприємств транспорту й торгівлі. Обсяг реалізації побутових послуг населенню. Вивчення рівня задоволення потреб населення в транспортних і торговельних послугах.

Система статистичних показників, які характеризують ефективність і якість роботи житлово-комунальних служб, служб транспорту та торговельного обслуговування населення. Статистика ринку житла. Джерела інформації і напрямки аналізу статистичної інформації про стан та роботу житлово-комунального господарства, транспортного та торговельного обслуговування населення. Статистичний аналіз освіти і науки. Статистика сфери культури і мистецтва.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усьо- го	у тому числі			усьо- -го	у тому числі		
л		п	с. р.	л		п	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Частина 1. Прикладна статистика								
<i>Розділ 1. Методи обробки первинної інформації</i>								
Тема 1. Предмет і метод статистики	9	2	2	5	11	1		10
Тема 2. Теорія статистичного спостереження	10	2	2	6	12	1	1	10
Тема 3. Зведення і групування	9	2	2	5	10			10

Тема 4. Абсолютні, відносні та середні статистичні величини	9	2	2	5	13	1	1	11
<i>Розділ 2. Вибірковий метод, вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку</i>								
Тема 5. Методи вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку	9	2	2	5	11			11
Тема 6. Показники варіації та їх втілення в соціології	10	2	2	6	12	1		11
Тема 7. Вибіркове спостереження	10	2	2	6	13	1	1	11
Тема 8. Особливості використання статистичних методів у вивченні соціальних явищ та процесів	9	2	2	5	10			10
Разом за частиною 1	75	16	16	43	75	5	3	67
Частина 2. Соціальна статистика								
<i>Розділ 1. Теоретико-методологічні й організаційні основи соціальної статистики</i>								
Тема 1. Соціальна статистика і соціологія: проблеми взаємодії. Методологія та організація соціальної статистики	10	2	2	6	12	1	1	10
Тема 2. Статистика соціального складу і руху населення	9	2	2	5	12	1	1	10
Тема 3. Статистика зайнятості, ринку праці та безробіття	9	2	2	5	10			10
<i>Розділ 2. Напрямки статистичного аналізу соціальних явищ (процесів)</i>								
Тема 4. Статистика рівня життя. Статистика бідності	10	2	2	6	13	1	1	11
Тема 5. Статистика доходів населення і споживання населенням матеріальних благ (послуг)	9	2	2	5	13	1	1	11
Тема 6. Статистика стану здоров'я та охорони здоров'я	9	2	1	5	13	1		11
Тема 7. Моральна і правова статистика	9	2	4	5	11			11
Тема 8. Статистика окремих галузей сфери обслуговування населення	10	2	1	6	11			11
Разом за частиною 2	75	16	16	43	75	5	3	67
Усього (частина 1+ частина 2)	150	32	32	86	150	10	6	134

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Частина 1. Прикладна статистика			
<i>Розділ 1. Методи обробки первинної інформації</i>			
1	Предмет і метод статистики	2	
2	Теорія статистичного спостереження	2	1
3	Зведення і групування	2	
4	Абсолютні, відносні та середні статистичні величини	2	1
<i>Розділ 2. Вибірковий метод, вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку</i>			
1	Методи вимірювання інтенсивності та тенденцій розвитку	2	
2	Показники варіації та їх втілення в соціології	2	
3	Вибіркове спостереження	2	1

4	Особливості використання статистичних методів у вивченні соціальних явищ та процесів	2	
Разом за частиною 1		16	3
Частина 2. Соціальна статистика			
<i>Розділ 1. Теоретико-методологічні й організаційні основи соціальної статистики</i>			
1	Соціальна статистика і соціологія: проблеми взаємодії. Методологія та організація соціальної статистики	2	
2	Статистика соціального складу і руху населення	2	1
3	Статистика зайнятості, ринку праці та безробіття	2	1
<i>Розділ 2. Напрямки статистичного аналізу соціальних явищ (процесів)</i>			
4	Статистика рівня життя населення. Статистика бідності	2	1
5	Статистика доходів населення і споживання		
6	Статистика стану здоров'я та охорони здоров'я	1	
7	Моральна і правова статистика	4	
8	Статистика окремих галузей сфери обслуговування населення	1	
Разом частина 2		16	3
Усього (частина 1 + частина 2)		32	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
Частина 1. Прикладна статистика			
1	Вивчення рекомендованої літератури до тем та підготовка до семінарів; виконання завдань, рішення задач.	16	20
2	Підготовка до тестових завдань.	8	10
3	Підготовка до контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.	9	17
4	Підготовка до екзамену	10	20
Разом за частиною 1		43	67
Частина 2. Соціальна статистика			
1	Вивчення рекомендованої літератури до тем та підготовка до семінарів; виконання завдань, рішення задач	16	24
2	Самостійна робота до розділу 1: Завдання (тема 2): Проведіть порівняльний аналіз Бланків переписів населення 1979 р., 1989р., 2001р., 2010р. як основного джерела статистичної інформації про склад та рух населення.	10	12
3	Самостійна робота до розділу 2: Підготовка та виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом (Аналітична довідка)	12	22
4	Підготовка до екзамену	5	9
Разом за частиною 2		43	67
Усього (частина 1 + частина 2)		86	134

6. Індивідуальні завдання - не передбачено навчальним планом.

Контрольна робота

Згідно з навчальним планом з навчальної дисципліни «Статистика в соціології» передбачена одна контрольна робота, яка складається з двох частин, а саме: Контрольна робота до Частини 1. «Прикладна статистика» і контрольна робота до Частини 2. «Соціальна статистика».

Контрольна робота до Частини 1. Прикладна статистика

Зміст контрольної роботи – тестові завдання і рішення задач до тем.

Оцінювання: за контрольну роботу з частини 1. «Прикладна статистика» здобувачі можуть отримати до 12 балів.

Контрольна робота до Частини 2. Соціальна статистика

Контрольна робота з навчальної дисципліни «Статистика в соціології» (частина 2 «Соціальна статистика») складається з завдання:

Підготуйте аналітичну довідку на одну із запропонованих тем. Зробіть статистичний аналіз за період, що складає не менше 5-ти років з 2010 року (період оберіть самостійно).

Рекомендовані теми:

1. Середньостатистичний мешканець України та однієї з країн ЄС за період
2. Статистичний аналіз стану житлових умов міських мешканців України та однієї з країн ЄС за період
3. Статистичний аналіз стану житлових умов сільських мешканців України та однієї з країн ЄС за період
4. Статистичний аналіз можливостей відпочинку громадян: будинки відпочинку, санаторії в Україні та в одній із країн ЄС за період
5. Спортивні клуби, басейни, спортивні зали в Україні та в одній із країн ЄС: статистичний аналіз за період
6. Ринок Інтернет-послуг в Україні та в одній із країн ЄС: статистичний аналіз за період
7. Рівень і динаміка злочинності в Україні та в одній із країн ЄС за період
8. Статистичний аналіз надзвичайних ситуацій в Україні та в одній із країн ЄС за період
9. Статистичний аналіз підліткової злочинності в Україні та в одній із країн ЄС за період
10. Статистичний аналіз стану дошкільної освіти і виховання в Україні та в одній із країн ЄС за період
11. Статистичний аналіз стану шкільної освіти в Україні та в одній із країн ЄС за період
12. Статистичний аналіз стану вищої освіти в Україні та в одній із країн ЄС за період
13. Динаміка доходів і споживчих витрат населення України та однієї з країн ЄС за період
14. Статистичний аналіз диференціації доходів населення України та однієї із країн ЄС за період
15. Статистичний аналіз споживання населенням основних продуктів харчування в Україні та в одній із країн ЄС за період
16. Статистичний аналіз рівня зайнятості і безробіття в Україні та в одній із країн ЄС за період
17. Пенсіонери як соціально-демографічна група в соціальній статистиці в Україні та в одній із країн ЄС за період
18. Статистичний аналіз стану навколишнього середовища в Україні та в одній з країн ЄС за період

19. Статистичний аналіз ринку проблеми бідності в Україні та в одній з країн ЄС за період
20. Статистичний аналіз захворюваності в Україні та в одній із країн ЄС за період
21. Статистичний аналіз ринку туристичних послуг в Україні та в одній із країн ЄС за період
22. Статистичний аналіз розвитку пасажирського транспорту в Україні та в одній із країн ЄС за період
23. Статистичний аналіз розвитку бібліотек в Україні та в одній із країн ЄС за період
24. Статистичний аналіз розвитку науки в Україні та в одній із країн ЄС за період
25. Статистичний аналіз розвитку музеїв та їх послуг в Україні та в одній із країн ЄС за період

Оцінювання: за контрольну роботу з частини 2. «Соціальна статистика» здобувачі можуть отримати до 14 балів.

7. Методи навчання

Лекційні заняття. Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; наочні методи - ілюстрація, демонстрація (презентація лекцій).

Семінарські заняття: есе, аналітичні завдання, групові проєкти та презентація їх результатів, колективне обговорення дискусійних питань; доповіді (реферати), задачі до окремих тем, тестові завдання.

8. Методи контролю

Частина 1. Прикладна статистика

Контрольна робота, тестові завдання.

Частина 2. Соціальна статистика

Здобувачі одержують бали за роботу на кожному семінарському занятті (завдання, довідки та презентація їх результатів в групі, колективне обговорення; поточний контроль знань у вигляді тестів та рішення задач).

Обов'язковим до вивчення Частини 2 «Соціальна статистика» є виконання контрольної роботи (підготовка аналітичної довідки) і завдань, що виносяться на семінарські заняття. Підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів відбувається на екзамені у комбінованій формі: виконання тестів доповнюється рішенням задач. За підсумками роботи виставляється підсумкова семестрова оцінка у відповідності до схеми нарахування балів за двома частинами навчальної дисципліни.

Поточний контроль. На кожному семінарському занятті здобувачі виконують практичні завдання, беруть участь в обговоренні питань до дискусії. Протягом семестру здобувачі виконують контрольну роботу (готують текст і презентують аналітичну довідку чи текст прикріплюють на перевірку до системи Moodle). Якщо студент був відсутній або не відповідав на семінарі, для отримання балів за темою передбачено виконати два завдання і надіслати їх на перевірку.

Результати навчальної діяльності будуть оцінюватися за 100-бальною шкалою (з частини 2 навчальної дисципліни в цілому). Критично-розрахунковий мінімум для допуску до екзамену – 30 балів (контрольна робота і завдання до тем). За результатами вивчення дисципліни обов'язковим є підсумкове накопичення балів – до 30 балів (поточний контроль, контрольна робота). Здобувачі, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж розрахунковий мінімум (30 балів, контрольна роботи обов'язкова), вважаються такими, що не виконали навчальний план з дисципліни і не допускаються до екзамену.

Підсумковий контроль. Письмовий екзамен здобувачі складають за двома частинами навчальної дисципліни: Ч. 1 Прикладна статистика і Ч. 2. Соціальна статистика. Здобувачі можуть набрати до 40 балів (до 20 балів – частини 1 і до 20 балів – з частини 2).

9. Схема нарахування балів Частина 1. Прикладна статистика

Поточний контроль, самостійна робота, контрольна робота								Екзамен	Сума		
Розділ 1				Розділ 2						Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	12	30	20	50
2	2	2	2	2	2	2	2				

Частина 2. Соціальна статистика

Поточний контроль, самостійна робота, контрольна робота								Екзамен	Сума		
Розділ 1				Розділ 2						Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	14	30	20	50
2	2	2	2	2	2	2	2				

Загальна оцінка навчальної діяльності з частини 2 «Соціальна статистика» складається з компонентів:

№	Вид роботи	Кількість балів за роботу	Кількість видів роботи (завдань)	Максимальна сума балів
1	Завдання до тем семінарів, дискусії, доповіді, поточний контроль знань, задачі	2	8	16
2	Контрольна робота (аналітична довідка)	14	1	14
3	Екзаменаційна робота			20
				Разом: 50

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання поточного контролю за 2-х бальною шкалою

2 бали	Відповідь повна, глибока та змістовна; знання теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни. Відповіді характеризуються творчим креативним підходом.
1 бал	Відповідь неповна, помилки при рішенні задач, виконанні практичних завдань, неточні і поверхові висновки до задач і завдань. Відповіді не характеризуються креативним підходом.
Незадовільний рівень 0 балів	відсутні знання теоретичного матеріалу, навички рішення задач і виконання завдань з навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання контрольної роботи з Частини 2 «Соціальна статистика»

Критерії	Максимальна кількість балів
1. Самостійність і грамотність підготовки аналітичної довідки	4
2. Наявність самостійно розробленого графічного матеріалу (графіки,	4

таблиці тощо) для обґрунтування положень довідки	
3. Оформлення тесту аналітичної довідки, списку використаних джерел	2
4. Виступ, відповіді на запитання під час презентації аналітичної довідки	4
Усього	14

Аналітична довідка має включати графічний матеріал (рисунок, таблиці), побудовані здобувачами *самостійно*.

Усього за контрольну роботу з частини 2 «Соціальна статистика» здобувачі можуть отримати до 14 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи з Ч. 2 Соціальна статистика

Загальна кількість балів за екзаменаційну роботу з частини 2. «Соціальна статистика» курсу «Статистика в соціології» – 20. В екзаменаційному білеті 2 питання. Перше питання - тестові завдання: 15 тестів оцінюються до 15 балів (1 бал за одну правильну відповідь), друге питання (задача) оцінюється до 5-ти балів.

Критерії оцінювання другого завдання екзаменаційної роботи

<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Відповідь повна, змістовна	5
Відповідь повна, змістовна, однак з однією незначною помилкою	4
Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	3
Відповідь не досить повна та зі значними суттєвими помилками	2
Відповідь не повна, містить суттєві змістовні помилки	1
Відповідь відсутня та (або) не відповідає суті питання	0

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Частина 1 Прикладна статистика

Закон України «Про державну статистику». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>

Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доп. Київ: Алерта, 2020. 644 с.

Карпенко Л. М. Статистика. Навчальний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 184 с.

Огірко О. І., Галайко Н. В. Теорія ймовірностей та математична статистика: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 292 с.

Прикладна статистика: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць / ред. кол.: О. Г. Осауленко та ін.; Національна академія статистики, обліку та аудиту. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016. Випуск 18–19. 130 с.

Теорія статистики: навчальний посібник / М.К. Шапочка, О.М. Маценко. Суми: Університетська книга, 2014. 312 с.

Чекотовський Е. Статистичні методи. Історія і теорія; навчальний посібник. К.: Знання, 2016. 191 с.

Частина 2. Соціальна статистика

Основна

Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. 644 с.

Гриценко А. А. Економіко-інформаційний імператив нової статистичної парадигми: монографія / НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2020. 436 с.

Емпіричні і статистичні методи в дослідженні ринку товарів і послуг: навч. посіб. / І. С. Благун [та ін.], ред. В. П. Кічор. Львів: Растр-7, 2019. 210 с.

Забзалюк Д. Правова статистика: навчальний посібник (у схемах і таблицях) / Д. Забзалюк, О. Савайда. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 140 с.

Карпенко Л. М. Статистика: навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 184 с.

Краєвський В. М. Статистика: навч. посіб. / Краєвський В. М., Остапенко Я. О., Параниця Н. В.; Ун-т держ. фіскал. служби України. Ірпінь (Київ. обл.): Ун-т ДФС України, 2019. 217 с.

Мармоза А. Т. Практикум з правової статистики. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 316 с.

Моторин Р. М. Міжнародна статистика. Організація та методологія: підручник. Київ: КНТЕУ, 2019. 456 с.

Нові джерела та методи поширення даних у статистиці: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня працівників статистики. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2020. 171 с.

Осауленко О. Г. Офіційна статистика в системі національної інформаційної безпеки: монографія. Київ: ТОВ «Август Трейд», 2017. 367 с.

Педченко Г. П. Статистика: навч. посіб. Мелітополь: Колор Принт, 2018. 266 с.

Правова статистика. Навчальний посібник / С. М. Виганяйло. Суми: 2019. 145 с.

Статистика: підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 328 с.

*Допоміжна**Словники*

Статистичний словник / [О. Г. Осауленко, О. О. Васечко, М. В. Пугачова та ін.]; за ред. О. Г. Осауленка; НТК статистичних досліджень. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. 498 с.

Dodge Y. The concise encyclopedia of statistics [Electronic resource]. Electronic text data. New York. NY: Springer-Verlag, 2008. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1007/978-0-387-32833-1>.

Наукові журнали

Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – <https://nasoa-journal.com.ua/index.php/journal>

Статистика України. – <https://su-journal.com.ua/index.php/journal>

Національна академія статистики, обліку та аудиту. – <http://nasoa.edu.ua/>
Міжнародний статистичний інститут / ISI – International statistical institute – Website: www.isi-web.org

Видання Міжнародного статистичного інституту

Statistics education research journal

Computational statistics & data analysis

Stochastic Processes and their Applications

ISI Newsletter

Статистичні довідники Державної служби України

Витрати та ресурси домогосподарств України у 2019 році: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2020. 450 с.

Доходи та витрати населення у 2016 році: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ: ДП “Інформ.-аналіт. агентство”, 2018. 93 с.

Економічна активність населення України. 2018: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2019. 205 с.

Заклади культури, фізичної культури і спорту України у 2017 році Статистичний збірник / Державна служба статистики України. Київ, 2018. 95 с.

Зовнішня трудова міграція населення (за результатами модульного вибіркового обстеження): стат. бюл. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 36 с.

Населення України за 2019 рік: Демографічний щорічник / Державна служба статистики України. Київ, 2020. 181 с.

Наявність у домогосподарствах товарів тривалого користування (за даними вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2016 року): стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 158 с.

Регіональний людський розвиток: стат. бюл. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 66 с.

Розподіл постійного населення України за статтю та віком на 1 січня 2020 року: Стат. зб. / ред. М. Тімоніна. Київ: Держ. служба статистики, 2020. 344 с.

Соціальні індикатори рівня життя населення: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2018. 177 с.

Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2019 році: статистичний збірник. Київ, 2019. 88 с.

Статистичний збірник «Регіони України». 2019. Частина I / Державна служба статистики України. Київ, 2020. 276 с.

Статистичний збірник «Регіони України». 2019. Частина II / Державна служба статистики України. Київ, 2020. 640 с.

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. 455 с.

Україна у цифрах. 2019. Статистичний збірник / Державна служба статистики України. К., 2020. 46 с.

Про затвердження Принципів діяльності органів державної статистики України: Наказ Державної служби статистики України від 17.08.2018 р. № 170. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2018/170/170_2018.htm

Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 р. № 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%B>

Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-АП (річна) “Звіт про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відпо-відальності”: Наказ Державної служби статистики України від 06.07.2018 р. №120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120832-18>

Стандартні звіти з якості державних статистичних спостережень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/suya/st_zvit/st_zvit.htm

Статистичний звіт Про результати моніторингу оплати праці державних службовців у 2020 році / Національне агентство України з питань державної служби. 2021. https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/Оплата_праці/statistichniy-zvit-op-2020-z-pravkami-zmist.pdf

Статті. Монографії

Акбаш К. С., Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. Статистичний аналіз гендерного розвитку регіонів України. *Статистика України*. 2019. № 3. С. 90–99.

- Акбаш К. С., Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. Теоретико-прикладні основи гендерних досліджень: навч. посіб. Кропивницький: Видавець Лисенко В. Ф., 2019. 340 с.
- Акіліна О. В. Актуальні проблеми державного регулювання ринку праці в Україні. *Статистика України*. 2017. № 1. С. 90–96.
- Аксьонова С. Ю. Відкладання народжень в Україні крізь призму реальних поколінь жінок / С. Ю. Аксьонова, І. О. Курило. *Демографія та соціальна економіка*. 2018. № 3. С. 11–25.
- Аргау А. С. Багаторівневе моделювання смертності дітей віком до 5 років та фактори ризику. *Статистика України*. 2021. № 1. С. 34–46.
- Білоусова О. С. Переваги та недоліки індикаторів оцінки процесів активного старіння. *Статистика України*. 2018. № 3. С. 26–39.
- Веремчук А. В., Розбицький М. А. Оцінка потенціалу «великих даних» для дослідження трудової міграції. *Демографія та соціальна економіка*. 2019. № 1. С. 196–208.
- Вітковська К. В. Методологічні аспекти оцінки рівня життя в регіонах України. *Статистика України*. 2020. № 4. С. 54–60.
- Вплив коронавірусної кризи на бідність: перші наслідки для України / Л. М. Черенько Л. М. та ін.; НАН України, Інститут демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. Київ, 2020. 76 с.
- Галицька Е. В. Моральна статистика: історичний аспект. *Статистика України*. 2022. № 3-4. С. 174-181.
- Герасименко С. С. Структура ринку робочої сили як індикатор тіньової економіки. *Статистика України*. 2021. № 2. С. 79-86.
- Герасименко С. С. Роль статистичної інформації в інформатизованому суспільстві. *Статистика України*. 2020. № 2-3. С. 4-11.
- Гінчук Л. І. Звіти як основне джерело інформування користувачів про якість статистичної інформації про адміністративні правопорушення. *Статистика України*. 2018. № 4. С. 57-64.
- Голубова Г. В. Використання можливостей Інтернету для соціальних статистичних досліджень. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 4. С. 7-13.
- Горобець О. О. Статистичний аналіз книговидавничої галузі України: 1917–2017 рр. (публікується англійською мовою). *Статистика України*. 2019. № 2. С. 4-11.
- Горобець О. О. Статистичний аналіз книговидання в Україні та світі. *Статистика України*. 2018. № 2. С. 22–29.
- Гринчак Н. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення та система статистичних показників дослідження ринку логістичних послуг. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 3. С. 5-11.
- Єгоров І. Ю., Грига В. Ю. Порівняльний аналіз наявності індикаторів цифровізації в Україні та інших країнах Східного партнерства ЄС. *Статистика України*. 2019. № 3. С. 56-62.
- Житлові умови населення: чинники, сучасний стан і політика регулювання / Л.М. Черенько, С.В. Полякова, В.С. Шишкін, В.С. Заяць, Ю.Л. Когатько, О.А. Васильєв, А.Г. Реут, Ю.А. Клименко, Т.В. Новосільська; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Київ, 2020, 258 с.
- Журавльов О. В., Сімачов О. А. Статистичне дослідження ринку ІТ-послуг в Україні. *Статистика України*. 2018. № 4. С. 25-33.
- Журавльов О. В., Сімачова О. М. Статистичний аналіз стану великої відкритої економіки США. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2018. № 4. С. 10-17.
- Задорожня Т. М., Параниця Н. В., Таращенко В. А. Статистичний аналіз динаміки паритету купівельної спроможності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 1 (28). С. 123-128.

- Заєць С. В. Якість офіційної статистичної інформації: підходи та міжнародна практика оцінювання. *Статистика України*. 2020. № 1. С. 4-15.
- Іваненко О., Корегін О. Соціологія і демографія: про ролі, зв'язки та призначення наук. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2022. № 1. С. 165-195.
- Кадрові ресурси системи охорони здоров'я в Україні. Ситуаційний аналіз / Д. Богдан, А. Бойко, А. Василькова та ін. Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». Київ, 2019. 133 с.
- Ковтун Н. В., Фаталієва А.-Н. Я. Нові тенденції у доказовій статистиці: проблеми імпутації даних. *Статистика України*. 2019. № 4. С. 4-13.
- Корепанов О. С. Методологія індексного аналізу рівня розвитку інформаційного суспільства. *Статистика України*. 2018. № 1. С. 6-15.
- Краснікова К. В., Скорик М. М. Україна в міжнародних системах вимірювання гендерної нерівності. *Статистика України*. 2021. № 2. С. 87-100.
- Кулинич Р. О. Індексний аналіз адміністративних правопорушень в Україні за період 2014-2018 рр. *Статистика України*. 2020. № 1. С. 102-107.
- Лаврук І. Г., Тодорюк С. І., Кифяк В. І. Нерівність доходів населення в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 11. С. 40-44.
- Лібанова Е. М. Бідність населення України: методологія, методика та практика аналізу / Нац. академія наук України, Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. Умань: Видавець "Сочінський М.М.", 2020. 456 с.
- Лібанова Е., Осауленко О., Черенько Л. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту. Монографія. Видавець: RS Global Sp. z O.O., Warsaw, Poland, 2020. 360 с.
- Луньова Т. С. Рівень життя населення України: підходи до аналізу та сучасний стан. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2021. № 4. С. 68-76.
- Людський розвиток в Україні: пріоритети розвитку сільських поселень у контексті децентралізації управління / за ред. Е.М. Лібанової; відп. за вип. О.В. Макарова, Т.А. Заяць; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ: Академперіодика, 2020. 354 с.
- Майданік І. П. Темпоральні характеристики зовнішньої трудової міграції в Україні / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ, 2020. 255 с.
- Міграційні процеси в світі. Державна служба статистики України. URL: <http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/>.
- Мотизюк І. М., Думенко О. М. Статистичний аналіз факторів, що впливають на виживаність жінок, хворих на рак грудної залози, за видами спеціального лікування. *Статистика України*. 2020. № 1. С. 108-115.
- Моторин Р. М., Моторина Т. М., Приходько К. З. Нові тренди в міжнародній статистиці. *Статистика України*. 2017. № 3. С. 98-105.
- Мотузка О. М., Пархоменко В. В. Соціально-економічний розвиток транскордонних територій: статистичний моніторинг (публікується англійською мовою). *Статистика України*. 2018. № 1. С. 61-67.
- Населення України. Демографічні тенденції в Україні у 2002–2019 рр.: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2020. 174 с.
- Никифорок О. І., Стасюк О. М., Чмирьова Л. Ю., Федяй Н. Цифровізація в транспортному секторі: тенденції та індикатори розвитку. Частина 1. *Статистика України*. 2019. № 3. С. 70–81. Частина 2. *Статистика України*. 2019. № 4. С. 48-64.
- Огай М. Ю. Проблеми забезпечення якості соціально-економічних даних на місцевому рівні. *Статистика України*. 2020. № 2-3 (89-90). С. 22-31.
- Осауленко О. Г., Горобець О. О. Дані соціальних медіа у середовищі великих даних. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2021. № 3-4. С. 23-31.

- Осауленко О. Г. Проблема інформаційної безпеки в офіційній статистиці. *Статистика України*. 2017. № 3. С. 28-36.
- Осауленко О. Г. Досвід упровадження національних принципів діяльності в органах державної статистики України. *Статистика України*. 2017. № 1. С. 56-60.
- Осауленко О. Г., Васечко О. О. Українська офіційна статистика в системі європейської статистики // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. 2015. Випуск 17. С. 5-16.
- Пальян З. О., Золотенкова О. І., Савченко А. С. Пандемія COVID-19 в Україні: оцінювання перебігу, аналіз думок. *Статистика України*. 2021. № 2. С. 67-78.
- Пальян З. О. Статистика у цифрову епоху: наукові здобутки професіоналів і початківців. *Статистика України*. 2019. № 85(2). С. 98-100.
- Пальян З. О., Бондаренко І. Г. Статистичне оцінювання сучасних тенденцій і перспектив чисельності та складу населення України. *Статистика України*. 2017. № 378. С. 65-72.
- Перхун Л. П. Вивчення робочої сили у професійно-кваліфікаційному розрізі: досвід США. *Статистика України*. 2017. № 4. С. 65-69.
- Позняк О. В., Малиновська О. А., Майданік І. П., Овчиннікова О. Р. Мігранти з нерегульованим статусом в Україні Аналітичне резюме https://idss.org.ua/archiv/IRREGULAR%20MIGRANTS%20IN%20UKRAINE_UKR_FINA.pdf
- Полтавець Л. Л. Статистичний аналіз розповсюдження Інтернету в Україні. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2018. № 3. С. 7-15.
- Порівняльні статистичні дослідження розвитку соціально-економічних систем: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня працівників статистики. Київ : «Інформ.-аналіт. агенство», 2017. 308 с.
- Потапова М. Ю. Економічні наслідки війни в Україні: статистичне дослідження. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 2 (35). С. 188-194.
- Приданникова Ю. Є. Комплексна статистична оцінка економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України. *Статистика України*. 2018. № 4. С. 88-101.
- Приходько К. Р., Фаталієва А.-Н. Я. Статистичний аналіз впливу факторів мікро- та макросередовища на продажі продукції дитячого харчування. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2018. № 1-2. С. 28-36.
- Пугачова М. В., Гладун О. М. Електронні реєстри як інформаційна база дослідження пандемії COVID-19 і її наслідків. *Статистика України*. 2022. № 1.
- Пугачова М. В., Гладун О. М., Виноградова М. В. Використання систем електронних реєстрів при проведенні переписів населення. *Статистика України*. 2020. № 4. С. 32-44.
- Редько А. Ю. Мрії та ілюзії про якість аудиторських послуг. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2018. № 3. С. 34-38.
- Рингач Н. О. Смертність унаслідок зовнішніх причин в Україні: життя, які можна було зберегти. *Статистика України*. 2020. № 2-3. С. 96-106.
- Рингач Н. О. Статистична оцінка поінформованості населення працездатного віку щодо шкідливого вживання алкоголю як фактора ризику серцево-судинних захворювань (публікується англійською мовою). *Статистика України*. 2019. № 1. С. 70-77.
- Рингач Н. О., Огай М. Ю., Гаврилова В. В. Статистична оцінка вподобань, критеріїв вибору та ступеня довіри населення до джерел інформації щодо здорового способу життя, профілактики і лікування серцево-судинних захворювань. *Статистика України*. 2017. № 4. С. 70-78.
- Рингач Н. О. Втрати, спричинені смертністю в результаті самогубств в Україні. *Статистика України*. 2017. № 2. С. 70-78.
- Саріогло В. Г. Методичні аспекти непрямого оцінювання доходів домогосподарств при визначенні права на державну соціальну підтримку. *Статистика України*. 2020. № 1. С. 16-23.

Саріогло В. Г., Лешенок У. С. Оцінка наявного доходу домогосподарств на місцевому рівні. *Статистика України*. 2020. № 2-3. С. 32-39.

Саріогло В. Г., Огай М. Ю. Оцінка потреб у заміщенні робочої сили в Україні, обумовлених її вибуттям за віком та трудовою міграцією. *Статистика України*. 2019. № 1. С. 35-43.

Саріогло В. Г. «Великі дані» як джерело інформації та інструментарій для офіційної статистики: потенціал, проблеми, перспективи. *Статистика України*. 2016. № 4. С. 12-19.

Симончук О. Суб'єктивні оцінки здоров'я та медичних послуг у доковідний та ковідний періоди // Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. 2020. Випуск 7. С. 385-399.

Скорик М. М. Огляд національного досвіду вимірювання гендерної нерівності в Україні, 2009–2021 рр. Частина I. Урядові практики гендерних вимірювань. *Статистика України*, 2021. № 4. С. 53-68.

Статистика ХХІ століття. Нові виклики, нові можливості: монографія / [Н. В. Ковтун та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Київ. ун-т, 2016. 478 с.

Ткаченко Л. Г. Інформаційне забезпечення статистичної оцінки попиту на ринку праці України. *Статистика України*. 2021. № 2. С. 101-108.

Ткаченко Л. Г. Розширення аналітичних можливостей обстеження робочої сили. *Статистика України*. 2019. № 4. С. 14-20. Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів ХХІ століття / наук. ред. У. Я. Садова. Львів, 2019. 110 с.

Українське суспільство: міграційний вимір: нац. доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. К., 2018. 396 с.

Фоміна О. О., Гоголева Н. Ф. Нерівність доходів населення в Україні: особливості економічної поведінки домогосподарств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2021. Випуск 42. № 6. С. 5-11.

Хижняк Л. М. Міфи про соціальну статистику, професійна підготовка соціологів та інформаційна безпека держави. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи*. 2017. Вип. 38. С. 92-95.

Хижняк Л. М. Феномен бідності в оптиці соціології і соціальної статистики: теоретичний аспект. *Габітус*. 2020. № 12. С. 127-131.

Червона С. П. Безробіття в Україні: аналіз динаміки, статевої структури та причин незайнятості. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 3. С. 12-27.

Червона С. П., Парфенцева Н. О. Удосконалення нормативно-правового забезпечення організації державної статистики України в рамках реалізації угоди про асоціацію між Україною та ЄС. *Статистика України*. 2022. № 1.

Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. К.: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.

Чорна В. В. Показники захворюваності і поширеності та сучасні погляди на профілактику хвороб / В. В. Чорна, С. С. Хлестова, Н. І. Гуменюк, Махнюк, Т. М. Сидорчук. *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2020. Т. 24. № 1. С. 158-164.

Чугаєвська С. В., Франовський А. Ц., Сарана О. А. Статистичні підходи до оцінки чисельності населення: регіональний та національний аспекти. *Статистика України*. 2020. № 91(4). С. 45-53.

Єршова О. Л., Бажан Л. І. Штучний інтелект – технологічна основа цифрової трансформації економіки. *Статистика України*. 2021. № 3. С. 47-59.

Freund, R. J. *Statistical methods*. 3rd ed. Burlington, Ma [etc.]: Academic press: Elsevier, 2010. - ХХІ, 796 p.

Statistical theory and method abstracts - Zentralblatt (STMA-Z) [Electronic resource]. Karlsruhe: FIZ Karlsruhe, 2006. 1 эл. опт. диск (DVD-ROM). (Fachinformationszentrum Karlsruhe & International statistical institute, ISSN 1570-1824).

Statistical theory and method abstracts - Zentralblatt (STMA-Z). Update 2007 [Electronic resource]. Karlsruhe: FIZ Karlsruhe, 2008. 1 эл. опт. диск (DVD-ROM). (Fachinformationszentrum Karlsruhe & International statistical institute, ISSN 1570-1824).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Комунікаційна стратегія державної служби статистики України на період до 2023 року. https://ukrstat.gov.ua/menu/Ком_strateg_23/kom_strateg_23.htm

Фільм «Статистика». Урок 1.

<https://www.youtube.com/watch?v=MFM2ZYxgzWg>

Фільм. Основи статистики. Ч. 1. <https://www.youtube.com/watch?v=jtgaXp6FzyQ>

Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

Головне управління статистики у Харківській області. <http://uprstat.Kharkov.ukrtel.net>

Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. – <https://idss.org.ua/index>

Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Офіційний сайт Бюро статистики праці США. URL: <https://www.bls.gov/home.htm3>.

Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL: <https://www.dcz.gov.ua>

Sait of the International Statistical Institute. URL: <http://www.isi-web.org/>

Sait of the 61st ISI World Statistics Congress. URL: <http://payment.isi2017.org/>

Sait of the International Statistical Institute. URL: <https://isi-web.org/images/news/2017-09WSCR.pdf>

Sait of the 61st ISI World Statistics Congress. URL: <http://payment.isi2017.org/daily-news/>

Sait of the International Statistical Institute. URL: <https://isi-web.org/images/WSC/2017/awards-brochure-2017.pdf>

Human Development Report 2020. The next frontier Human development and the Anthropocene. URL: <http://hdr.undp.org/en/2020-report>

Індекс здоров'я. Україна (2019). – <http://health-index.com.ua/>

Адміністративні правопорушення в Україні у 2018 році // Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL:

http://csrv2.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/prav_zloch/adm_prp_2018.htm.xls

Анонімні мікродані за показниками щодо робочої сили та їх характеристиками, 2018. Офіційний веб-сайт Держстату України. URL:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/microdani/mic_pos_rob_syly_18.zip

Андрейцева І. Доходи і якість життя населення України: сучасний стан. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 29. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-27>

Бідність та нерівні можливості дітей в Україні / Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. Київ, 2021. 108 с. <https://idss.org.ua/arhiv/FINAL-poverty-report-UA-web.pdf>

Васильєв О. Бідність за умовами життя в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-19>

Вдосконалення розвитку статистиків України. Другий вебінар. Методи і стандарти розробки запитальників і анкет. *Draft_Proceedings_Webinar2_StatisticsUKR.pdf*

Герасименко С. С., Расименко В. В. Зайнятість в Україні та світі: стан і перспективи. *Статистика України*. 2023. Том 100 № 1. С. 77-85. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/387>

Електронні реєстри: напрями використання: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна та М.В. Пугачової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021. 364 с. <https://idss.org.ua/arhiv/registers2.pdf>

Електронні реєстри: стан в Україні: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021. 636 с. <https://idss.org.ua/arhiv/registers3.pdf>

Житлові умови населення: чинники, сучасний стан і політика регулювання / Л.М. Черенько, С.В. Полякова, В.С. Шишкін, В.С. Заяць, Ю.Л. Когатько, О.А. Васильєв, А.Г. Реут, Ю.А. Клименко, Т.В. Новосільська; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Електронне видання. Київ, 2020. 258 с. https://idss.org.ua/arhiv/living_conditions.pdf

Іванчов П. Стан охорони здоров'я в Україні: соціально-демографічний аспект. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 24. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-52>

Ковальова О., Пекарський С. Виявлення та розслідування кримінальних правопорушень проти моральності: пошукові заходи та експертне забезпечення. *Криміналістичний вісник*. 2021. № 36(2). С. 69–81. <https://doi.org/10.37025/1992-4437/2021-36-2-69>

Корепанов Г. С. Бази даних міжурядових організацій як уніфіковане джерело статистичної інформації. *Соціальна економіка*. 2018. № 54(2). С. 105–111. <https://periodicals.karazin.ua/soceseconom/article/view/10897>

Корепанов О. С., Чала Т. Г., Лазебник Ю. О. Аналіз і прогнозування тенденцій зростання чисельності населення країн і регіонів світу. *Соціальна економіка*. 2017. № 53(1). С. 19-24. <https://periodicals.karazin.ua/soceseconom/article/view/9768>

Куценко О., Воловод А. Методологічні засади бізнес аналітичного прогнозування ринку послуг. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 29. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-24>

Лібанова Е., Осауленко О., Черенько Л. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту: монографія. Warsaw. RS Global Sp. z O.O., 2020. 361 р. URL: <https://idss.org.ua/arhiv/Монографія%20Оцінка%20якості%20життя%20.pdf>

Методика вимірювання регіонального людського розвитку. URL: http://www.idss.org.ua/ukr_index/Methodika_ua.pdf

Методологічні положення обстеження робочої сили: затверджені наказом Держстату від 06.07.2018 р. № 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0128832-18/sp:max25>

Мігранти з нерегульованим статусом в Україні. Аналітичне резюме. https://idss.org.ua/arhiv/IRREGULAR%20MIGRANTS%20IN%20UKRAINE_UKR_FINA.pdf

Моторин Р. М., Моторина Т. М. Український слід на шляху розвитку Міжнародного статистичного інституту. *Статистика України*. 2023. Том 100. № 1. С. 174-186. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/397>

Назарова О., Чуприна О., Чатченко Т. Доходи та витрати населення: аналітично-статистичний аспект. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-17>

Населення України. Демографічні тенденції в Україні у 2002–2019 рр.: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2020. 174 с. <https://idss.org.ua/arhiv/population.pdf>

Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. Статистична інформація / Багатогалузева статистична інформація / Жінки та чоловіки / Демографічна та соціальна статистика / Освіта. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Пальчук О. І. Якість життя населення: грані проблем у фокусі перетворень. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 96–102. URL: global-national.in.ua/archive/21-2018/20.pdf

Пандемія виявила серйозні недоліки в системах охорони здоров'я в Європі – доповідь ОЕСР. URL: <https://www.dw.com/uk/pandemiia-vyavyala-seriozni-nedoliky-v-systemakh-okhorony-zdorovia-u-yevropi-dopovidoesr/a-55664459>

Прожитковий мінімум в Україні 2023. <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/wagemin/>

Рингач Н. О. Смертність від зовнішніх причин: вплив пандемії COVID-19 і війни в Україні. *Статистика України*. 2023. Том 100 № 1. С. 140-153. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/394>

Самооцінка домогосподарствами рівня своїх доходів (за даними вибіркового опитування домогосподарств у січні 2019 року): Статист. збірник. 2019. Офіційний сайт Державної служби статистики України: веб-сайт. URL: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/08/zb_sdurd2018.pdf.

Сариогло В. 25-річний досвід проведення вибірових обстежень домогосподарств в офіційній статистиці України: основні надбання, проблеми, перспективи. *Статистика України*. 2023. Том 100 № 1. С. 27-39. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/383>

Середня зарплата в Україні 2020 р. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/2020/>

Соціальне відторгнення, нерівність та бідність дітей / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Реут А.Г., Васильєв О.А., Когатько Ю.Л., Заяць В.С., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. [Електронне видання]. Київ, 2021. 150 с. [https://idss.org.ua/arhiv/\(PDF\).pdf](https://idss.org.ua/arhiv/(PDF).pdf)

Статистика моральна. <https://school.home-task.com/statistika-moralna/>

Тарлопов І. О. Соціальна статистика послуг системи охорони здоров'я: виклики пандемії COVID-19. *Ефективна економіка*. 2021. <http://www.economy.nauka.com.ua/p>

Харитонов О. Индекс Активного Старения / UNECE, European Commission. 2016. URL: https://www.unecce.org/fileadmin/DAM/pau/age/Active_Ageing_Index/Workshop-2016/06_UNECE_AAI_24_June_Minsk_RU.pdf

Цапко-Піддубна О. Оцінювання статистичного показника ВВП як міри соціального добробуту та результативності економік. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-73>

Єріна А. М. Міжнародні рейтинги: статистичні аспекти обчислення та застосування. Частина II. Індокси інноваційного та людського розвитку. *Статистика України*. 2016. № 4. С. 66–75.

Як збільшити зайнятість жінок і чому це важливо для економіки? Аналітична записка. Центр економічної стратегії. 01.10.2019 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1fE8T45rOWBYXxGZiGS13CPF0ItGGYZ-/view>

Digital Economy and Society Index. 2019. European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Report of the Economic Commission for Europe on regional statistical development. Statistical Commission. Forty-eighth session. 7–10 March 2017. Document E/CN.3/2017/6. URL: <https://unstats.un.org/unsd/statcom/48th-session/documents/2017-6-ECE-E.pdf>

Статистичні збірники ООН та її спеціалізованих установ

Statistical yearbook («Статистичний щорічник»)

Demographic yearbook («Демографічний щорічник»)

Yearbook of international trade statistics («Щорічник статистики міжнародної торгівлі»)

Yearbook of the United Nations («Щорічник ООН»)

International yearbook of education (ООН з питань світи, науки і культури (ЮНЕСКО) «Міжнародний щорічник з освіти»).

Statistical yearbook (Статистичний щорічник ООН з питань освіти, науки і культури – ЮНЕСКО).

ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ СВІТУ

(<http://www.ks.ukrstat.gov.ua/korisna-informatsiya/21-web-resursi.html>)

ПЕРЕЛІК САЙТІВ ОСНОВНИХ СТАТИСТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СВІТУ

Статистичні організації:	
Статистичне відомство європейського співтовариства (EUROSTAT)	http://www.europa.eu.int/eurostat.html
Бразилійський інститут географії та статистики (IBGE)	http://www.ibge.gov.br/
Міжнародний Валютний фонд	http://www.imf.org
Зовнішньоторговельна організація Японії (JETRO)	http://www.jetro.go.jp/
Організація економічного співробітництва і розробок (OECD)	http://www.oecd.org/
Женевська штаб-квартира ООН	http://www.unog.ch/
Європа:	
Північна Європа	
Офіс федеральної статистики Німеччини	http://www.statistic-bund.de/e_home.htm
Статистика Данії	http://www.dst.dk/
Статистика Фінляндії	http://www.stat.fi/sf/home.html
Статистика Ісландії	http://www.stjr.is/statice
Центральний статистичний офіс Ірландії	http://www.cso.ie/
Статистика Литви (StD)	http://www.std.lt/
Комітет статистики Естонії (StD)	http://www.stat.ee/
Статистика Норвегії (SSB)	http://www.ssb.no/
Офіс національної статистики Великобританії (ONS)	http://www.ons.gov.uk/
Статистика Швеції (SCB)	http://www.scb.se/eng/index.asp
Південна Європа	
National Institute of Statistics of Italy (ISTAT)	http://www.istat.it/inglese.html
Національний інститут статистики Іспанії	http://www.ine.es/
Бюро статистики Хорватії	http://www.dzs.hr/
Національна статистика Греції	http://www.statistics.gr/
Відділення статистики і досліджень Республіки Кіпр	http://www.pio.gov.cy/dsr/
Центральний офіс статистики Мальти	http://www.magnet.mt/home/cos/
Державний інститут статистики Туреччини (SIS)	http://www.die.gov.tr/
Західна Європа	
Національний інститут статистики і економічних досліджень, Франція (INSEE)	http://www.insee.fr/
Статистика Люксембургу	http://www.statec.gouvernement.lu/
Статистика Нідерландів	http://www.cbs.nl/
Центральний статистичний офіс Австрії	http://www.oestat.gv.at/
Федеральний статистичний офіс Швейцарії	http://www.admin.ch/bfs
Національний інститут статистики Португалії	http://infoline.ine.pt/si/index.html
Східна Європа	
Статистичний офіс Чехії (CzSO)	http://infox.eunet.cz/csu/csu_e.html
Головне управління статистики Польщі	http://www.stat.gov.pl/
Держкомстат України	http://www.ukrstat.gov.ua
Статистичний офіс Республіки Словачія	http://www.statistics.sk/

Центральний статистичний офіс Угорщини (HCSO)	http://www.ksh.hu/
Америка:	
Канада	
Статистика Канади	http://www.statcan.ca/
Сполучені Штати Америки	
Of the Department of Agriculture (USDA)	http://www.usda.gov/
National Agricultural Statistics Service (NASS)	http://www.usda.gov/nass/
Of the U.S. Department of Commerce	http://www.doc.gov/
STAT-USA	http://www.stat-usa.gov/
U.S. Bureau of the Census	http://www.census.gov/
U.S. National Geophysical Data Center (NGDC)	http://www.ngdc.noaa.gov/
U.S. National Oceanographic Data Center (NODC)	http://www.nodc.noaa.gov/
Of the Department of Health and Human Services (HHS)	http://www.os.dhhs.gov/
U.S. National Center for Health Statistics (NCHS)	http://www.cdc.gov/nchswww/nchshome.htm
U.S. Geological Survey (USGS)	http://www.usgs.gov/
Of the U.S. Department of Justice (DOJ)	http://www.usdoj.gov/
Of the Department of Labor (DOL)	http://www.dol.gov/
U.S. Bureau of Labor Statistics (BLS)	http://www.stats.bi.gov/
Of the U.S. Department of Transportation (DOT)	http://www.dot.gov/
Bureau of Transportation Statistics (BTS)	http://www.bts.gov/
Of the U.S. National Science Foundation (NSF)	http://www.nsf.gov/
Division of Science Resources Studies (SRS)	http://www.nsf.gov/sbe/srs/stats.htm
Південна Америка	
Національний інститут статистики Республіки Аргентина (INDEC)	http://www.indec.mecon.ar/
Національний інститут статистики Республіки Болівія (INDEC)	http://www.ine.gov.bo/
Національний інститут статистики Еквадору	http://www4.inec.gov.ec/
Національний інститут статистики Перу	http://www.inei.gob.pe/
Азія:	
Східна Азія	
Statistics Bureau and Statistics Center, Japan	http://www.stat.go.jp/v
Південна Азія	
Biro Pusat Statistic (BPS), Republic of Indonesia	http://www.bps/go.id/
Statistics Singapore	http://www.singstat.gov.sg/
Західна Азія	
Palestinian Central Bureau of statistics	http://www.pcbs.org/
State Institute of Statistics, Turkey	http://www.die.gov.tr/
Океанія:	
Australian Bureau of Statistics (ABS)	http://www.Statistics.gov.au/vv
Statistics New Zealand	http://www.govt.nz/ps/min/stats

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Соціальна статистика і соціологія: проблеми взаємодії. Методологія та організація соціальної статистики

Питання

1. Еволюція уявлень про предмет статистики та її місце в системі наук. Сучасні трактовки статистики. Предмет, об'єкт соціальної статистики, її місце в системі наук. Співвідношення соціальної статистики й соціології.

2. Основні статистичні поняття та їх роль у методології соціальної статистики. Форми виразу статистичних показників: абсолютні величини, відносні величини, середні величини. Система показників соціальної статистики. Зміни в статистичних показниках в умовах цифрового суспільства.

3. Система державної статистики в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи.

Завдання

1. Напишіть есе на тему «Яка статистика потрібна соціологу і чому?».

2. Напишіть, чи є у вас досвід використання статистичної інформації при прийнятті рішень у повсякденному житті чи в інших випадках. Якщо так, чи мали ви труднощі і які? Якщо ні, то поясніть, чому Ви не користуєтеся статистичною інформацією.

3. Складіть перелік найбільш суттєвих ознак, які, на вашу думку, характеризують такі одиниці статистичного спостереження, як: вчитель; соціальний працівник; неповнолітній правопорушник; безробітний; університет; кінно-спортивна школа; універсам.

4. Поміркуйте над тим, яка форма організації статистики (централізована чи децентралізована) найбільш доцільна для сучасної України. Аргументуйте відповідь.

5. Які інструменти використовуються в європейській практиці в наші дні для налагодження контактів з користувачами статистичної інформації? Поміркуйте над тим, які з цих інструментів доцільно використовувати в Україні. Які заходи можуть підвищити ефективність взаємодії статистичних служб і держави та громадянського суспільства в сучасній Україні?

Рекомендована література

Основна

Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

Комунікаційна стратегія державної служби статистики України на період до 2023 року. https://ukrstat.gov.ua/menu/Kom_strateg_23/kom_strateg_23.htm

Моторин Р. М. Міжнародна статистика. Організація та методологія : підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. С. 10-54.

Статистика: підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. С. 5-24, 24-42, 235-256, 264-295.

Допоміжна

Герасименко С. С. Роль статистичної інформації в інформатизованому суспільстві. *Статистика України*. 2020. № 2-3. С. 4-11.

Гінчук Л. І. Звіти як основне джерело інформування користувачів про якість статистичної інформації про адміністративні правопорушення. *Статистика України*. 2018. № 83(4). С. 57-64.

Гінчук Л. І. Теоретичні засади забезпечення якості інформації державного статистичного спостереження про адміністративні правопорушення. *Статистика України*. 2016. № 1. С. 6–11.

Голубова Г. В. Нові виклики інформаційного контенту в Україні. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* 2020. №1-2. С. 91-96.

Сгоров І. Ю., Грига В. Ю. Порівняльний аналіз наявності індикаторів цифровізації в Україні та інших країнах Східного партнерства ЄС. *Статистика України*. 2019. № 86(3). С. 56-62.

Корепанов О. С. Методологія індексного аналізу рівня розвитку інформаційного суспільства. *Статистика України*. 2018. № 80(1). С. 6-15.

Моторин Р. М., Моторина Т. М. Український слід на шляху розвитку Міжнародного статистичного інституту. *Статистика України*. 2023. Том 100. № 1. С. 174-186. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/397>

Моторин Р. М., Моторина Т. М., Приходько К. З. Нові тренди в міжнародній статистиці. *Статистика України*. 2017. № 3(78). С. 98-105.

Мотузка О. М., Пархоменко В. В. Соціально-економічний розвиток транскордонних територій: статистичний моніторинг (публікується англійською мовою). *Статистика України*. 2018. № 1. С. 61–67.

Осауленко О. Г. Проблема інформаційної безпеки в офіційній статистиці. *Статистика України*. 2017. № 3(78). С. 28-36.

Осауленко О. Г. Досвід упровадження національних принципів діяльності в органах державної статистики України. *Статистика України*. 2017. № 1(76). С. 56-60.

Осауленко О. Г., Васечко О. О. Українська офіційна статистика в системі європейської статистики // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. 2015. Вип. 17. С. 5-16.

Пальян З. О. Статистика у цифрову епоху: наукові здобутки професіоналів і початківців. *Статистика України*. 2019. № 85(2). С. 98-100.

Потапова М. Ю. Економічні наслідки війни в Україні: статистичне дослідження. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 2 (35). С. 188-194.

Саріогло В. 25-річний досвід проведення вибіркового обстеження домогосподарств в офіційній статистиці України: основні надбання, проблеми, перспективи. *Статистика України*. 2023. № 1. С. 27-39. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/383>

Стандартні звіти з якості державних статистичних спостережень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/suya/st_zvit/st_zvit.htm

Хижняк Л. М. Міфи про соціальну статистику, професійна підготовка соціологів та інформаційна безпека держави. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи*. 2017. Вип. 38. С. 92-95.

Тема 2. Статистика руху і соціального складу населення

Питання

1. Методологія статистичного вивчення руху і соціального складу населення.
2. Система показників статистики руху населення.
3. Методи аналізу статистичних даних про соціальний склад і рух населення.
4. Статистичне вивчення домогосподарств.

Завдання

1. Користуючись даними збірника «Статистичний щорічник України ...», проаналізуйте соціальний склад населення нашої держави, визначте динаміку його змін за останні два десятиліття. Які чинники зумовлюють, на вашу думку, зміни в складі населення України? Які нові соціальні групи, що формуються в наш час, враховує наразі вітчизняна статистика?

2. За даними збірника «Статистичний щорічник України ...» за останні 5 років побудуйте динамічні ряди чисельності населення України, питомої ваги в ньому чоловіків та жінок, міського та сільського населення. Як Ви вважаєте, які процеси зумовлюють збільшення міського населення (урбанізацію) у нашій державі? А чим пояснюється зміна співвідношення чоловіків і жінок у складі населення?

3. Сформулюйте об'єкт, ціль вибіркового статистичного спостереження і розробіть анкету по темі «Образ соціальної структури у свідомості населення міста (сприйняття різними соціальними групами соціальної нерівності)». Складіть перелік чинників, які, з одного боку, визначають динаміку соціальної структури суспільства, а з другого – впливають на сприйняття людиною (групою) соціальної структури та свого місця в ній.

4. У статистиці вивчаються такі категорії населення, як: *Постійне населення* – це населення, яке постійно проживає на момент перепису на даній території, враховуючи тимчасово відсутніх. *Наявне населення* – населення, яке знаходиться на момент перепису на даній території, враховуючи тимчасово проживаючих. Для чого виліляються ці категорії населення? Де, ким і як використовуються статистичні дані а) про постійне населення і б) про наявне населення?

Обгрунтуйте відповідь на запитання: Яку категорію населення (постійне, тимчасово відсутнє, наявне) доцільно враховувати в таких випадках: 1) при плануванні будівництва житла в населеному пункті; 2) при прийнятті рішення щодо підвищення якості роботи міського транспорту?

5. У статистиці розробляється показник очікувана тривалість життя при народженні – це кількість років, яку в середньому належить прожити даному поколінню народжених за умови, що протягом всього життя цього покоління (при переході його з одного віку до іншого) рівень смертності буде дорівнювати сучасному рівню смертності населення в окремих вікових групах. Отримується шляхом обчислення таблиць смертності і очікуваної тривалості життя.

Розробіть перелік чинників, які впливають на очікувану тривалість життя населення в сучасній Україні.

6. Рішення задач.

6.1. Є такі дані про чисельність населення міста А.:

На 01.01.2018 - 100 тис. осіб
 На 01.04. 2018 - 103 тис. осіб
 На 01.07. 2018 - 106 тис. осіб
 На 01.10.2018 - 104 тис. осіб
 На 01.01.2019 - 110 тис. осіб

Визначте середньорічну чисельність населення міста А. (двома способами). Поясніть, який спосіб є більш точним і чому.

6.2. Є такі дані по країні (тис. осіб):

Чисельність населення на:

01.01.2021 - 50 100
 01.01.2020 - 49 700

Народилося за рік - 389,2

Померло за рік - 739, 2

Прибуло на постійне місце проживання

в інші місця - 330, 1

Вибуло на постійне місце проживання -374,9

Визначити показники руху населення: загальний коефіцієнт народжуваності; загальний коефіцієнт смертності; коефіцієнт природного приросту; коефіцієнт життєвості або коефіцієнт Покровського; коефіцієнт прибуття; коефіцієнт вибуття; коефіцієнт міграційного приросту (скорочення); коефіцієнт загального приросту (скорочення)

6.3. Є такі дані про чисельність та природний рух населення за 1990 рік:

Назва міста	Середня річна чисельність населення (тис.чол.)	Кількість народжених (чол.)	Кількість померлих (чол.)	Кількість шлюбів	Кількість розлучень
Харків	1623	18131	17027	17054	8902

Визначте: 1) коефіцієнт природного приросту; 2) коефіцієнт народжуваності; 3) коефіцієнт смертності; 4) коефіцієнт шлюбів, коефіцієнт розлучень; 5) індекс життєвості Покровського. Зробіть висновки.

Рекомендована література

Основна

Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. С. 372-401.

Моторин Р. М. Міжнародна статистика. Організація та методологія : підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. С. 212-227.

Економічна активність населення України. 2018: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2019. 205 с.

Населення України. Демографічні тенденції в Україні у 2002–2019 рр.: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2020. 174 с.

Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. Статистична інформація / Багатогалузева статистична інформація / Жінки та чоловіки / Демографічна та соціальна статистика / Освіта. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 29-46.

Допоміжна

Аргау А. С. Багаторівневе моделювання смертності дітей віком до 5 років та фактори ризику. *Статистика України*. 2021. № 92(1). С. 34-46.

Пальян З. О., Бондаренко І. Г. Статистичне оцінювання сучасних тенденцій і перспектив чисельності та складу населення України. *Статистика України*. 2017. № 3. С. 65–72.

Пугачова М. В., Гладун О. М., Виноградова М. В. Використання систем електронних реєстрів при проведенні переписів населення. *Статистика України*. 2020. № 91(4). С. 32-44.

Рингач Н. О. Смертність унаслідок зовнішніх причин в Україні: життя, які можна було зберегти. *Статистика України*. 2020. № 2-3(89-90). С. 96-106.

Рингач Н. О. Смертність від зовнішніх причин: вплив пандемії COVID-19 і війни в Україні. *Статистика України*. 2023. Том 100 № 1. С. 140-153. <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/394>

Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів XXI століття / наук. ред. У. Я. Садова. Львів, 2019. 110 с.

Українське суспільство: міграційний вимір: нац. доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. К., 2018. 396 с.

URL:https://www.unecse.org/fileadmin/DAM/pau/age/Active_Ageing_Index/Workshop-2016/06_UNECE_AAI_24_June_Minsk_RU.pdf

Чугаєвська С. В., Франовський А. Ц., Сарана О. А. Статистичні підходи до оцінки чисельності населення: регіональний та національний аспекти. *Статистика України*. 2020. № 91(4). С. 45-53.

Тема 3. Статистика зайнятості, ринку праці і безробіття

Питання

1. Завдання статистики зайнятості і безробіття. Показники статистики зайнятості.
2. Статистичний аналіз безробіття: показники, напрямки статистичного аналізу, джерела статистичної інформації. Рівень безробіття за методологією МОП. Статистичний портрет безробітного.
3. Сучасний стан і тенденції зайнятості в Україні в оптиці статистики. Ринок праці України до 2022 року та в умовах воєнного стану.
4. Рішення задач.

Завдання

1. Поміркуйте над тим, які статистичні дані і за допомогою яких джерел необхідно отримати для того, щоб вирішити наведені нижче завдання статистики зайнятості:

- Визначення чисельності трудових ресурсів (у т.ч. кількості населення у віці молодше працездатного, працездатному та старше працездатного).
- Визначення перспективної чисельності трудових ресурсів.
- Аналіз економічної активності населення за статтю, віковими групами, рівнем освіти, видами економічної діяльності.
- Аналіз структурних зрушень у трудовій зайнятості.
- Аналіз стану ринку праці, попиту та пропозиції робочої сили, вивільнення працівників.
- Аналіз рівня безробіття та соціального складу безробітних.
- Аналіз стану укладання колективних договорів за видами економічної діяльності.

2. Зайнятість населення в статистиці вивчається насамперед за допомогою виокремлення категорій статистичного обліку населення, що має відношення до сфери праці та зайнятості. Як визначаються і розраховуються такі категорії населення:

- населення, зайняте в усіх сферах економічної діяльності;
- населення, зайняте в галузях економіки;
- економічно активне населення; економічно неактивне населення;
- зареєстровані безробітні згідно Закону України „Про зайнятість населення”; безробітні за методологією МОП?

Кого і чому не враховують у кількості зайнятого населення?

3. Здобувачі виконують завдання в 4 групах. Кожна група розробляє аналітичну довідку за матеріалами офіційної статистики.

Теми аналітичних довідок

1. Динаміка кількості зареєстрованих безробітних в Україні за статтю та місцем проживання за обраний здобувачами 5-річний період з 2015 по 2020 рр.

2. Динаміка працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян в Україні за статтю за обраний здобувачами 5-річний період з 2015 по 2020 рр.

3. Динаміка попиту та пропозиції робочої сили в Україні за статтю за період з 2007 по 2018 рр.

4. Динаміка зареєстрованого безробіття та середнього розміру допомоги по безробіттю в Україні за період з 2015 по 2020 рр.

В аналітичній довідці мають міститися такі елементи:

- *назва довідки;*
- *загальна характеристика ситуації в сфері зайнятості, що склалася станом на 2020 р.;*
- *характер динаміки показників, які відображають ситуацію на ринку праці і в сфері зайнятості;*
- *прогнозна оцінка ситуації в сфері зайнятості та її вплив на соціально-економічний розвиток України;*

- *заходи, які доцільно вжити уряду, місцевим органам влади для запобігання можливих негативних наслідків ситуації, що склалася на ринку праці і в сфері зайнятості.*

Аналітична довідка, підготовлена кожною групою, оприлюднюється на семінарі і обговорюється.

4. Рішення задач.

4.1. Є такі дані по області N, тис. осіб:

На початок року:

- чисельність працездатного населення в працездатному віці – 950
- чисельність працюючих осіб за межами працездатного віку – 40.

Протягом року:

- вступило в працездатний вік працездатного населення – 42
- залучено для роботи в галузях економіки осіб пенсійного віку – 11
- прибуло з інших областей працездатного населення в працездатному віці – 39
- вибуло зі складу трудових ресурсів – 22
- вибуло зі складу трудових ресурсів осіб неробочого віку – 7
- вибуло в інші області працездатного населення в працездатному віці – 18.

Визначте:

1) чисельність трудових ресурсів на початок року;

2) на кінець року:

- чисельність працездатного населення в працездатному віці;
- чисельність працюючих осіб, які перебувають за межами працездатного віку;
- чисельність трудових ресурсів на кінець року;

3) середньорічну чисельність трудових ресурсів;

Зробіть висновки.

4.2.

Є такі дані по регіону А, тис. осіб:

Середня річна кількість населення.....1483

Всього зайнято в економіці.....671

Чисельність безробітних.....64

Визначте: 1) чисельність економічно активного населення; 2) коефіцієнт економічно активного населення; 3) коефіцієнт зайнятості населення; 4) коефіцієнт безробіття. Зробіть висновки.

Рекомендована література

Основна

Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. С. 402-432.

Моторин Р. М. Міжнародна статистика. Організація та методологія : підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. С. 227-244.

Економічна активність населення України. 2017: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2018. 205 с.

Зовнішня трудова міграція населення (за результатами модульного вибіркового обстеження): стат. бюл. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 36 с.

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 47-69.

Допоміжна

Акіліна О. В. Актуальні проблеми державного регулювання ринку праці в Україні. *Статистика України*. 2017. № 1(76). С. 90-96.

Білоусова О. С. Переваги та недоліки індикаторів оцінки процесів активного старіння. *Статистика України*. 2018. № 82(3). С. 26-39.

Майданік І. П. Темпоральні характеристики зовнішньої трудової міграції в Україні / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. К. 2020. 255 с.

Методологічні положення обстеження робочої сили: затверджені наказом Держстату від 06.07.2018 р. № 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0128832-18/sp:max25>

Перхун Л. П. Вивчення робочої сили у професійно-кваліфікаційному розрізі: досвід США. *Статистика України*. 2017. № 4(79). С. 65-69.

Позняк О. В., Малиновська О. А., Майданік І. П., Овчиннікова О. Р. Мігранти з нерегульованим статусом в Україні Аналітичне резюме https://idss.org.ua/arhiv/IRREGULAR%20MIGRANTS%20IN%20UKRAINE_UKR_FINA.pdf

Саріогло В. Г., Огай М. Ю. Оцінка потреб у заміщенні робочої сили в Україні, обумовлених її вибуттям за віком та трудовою міграцією. *Статистика України*. 2019. № 84(1). С. 35-43.

Ткаченко Л. Г. Інформаційне забезпечення статистичної оцінки попиту на ринку праці України. *Статистика України*. 2021. 93(2), 101-108.

Ткаченко Л. Г. Розширення аналітичних можливостей обстеження робочої сили. *Статистика України*. 2019. № 87(4). С. 14-20.

Ткаченко Л. Г. Використання реєстрових даних у статистичних дослідженнях зайнятості. *Статистика України*. 2022. № 96 (1). С. 82-89.

Як збільшити зайнятість жінок і чому це важливо для економіки? Аналітична записка. Центр економічної стратегії. 01.10.2019 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1fE8T45r-OWBYXxGZiGS13CPF0ItGGYZ-/view>

Офіційний сайт Бюро статистики праці США. URL: <https://www.bls.gov/home.htm3>

Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua>

Тема 4. Статистика рівня життя. Статистика бідності

План

1. Поняття «рівень життя» в статистичній практиці. Сутність категорії якість життя. Прожитковий мінімум.
2. Показники і чинники формування рівня життя населення: статистичний вимір.
3. Обстеження умов життя домогосподарств як інформаційна база статистики рівня і якості життя населення.
4. Статистичне оцінювання бідності.
5. Індекс людського розвитку.

Питання для дискусії

- У чому полягає сутність поняття «рівень життя» та які його межі в статистичній практиці?
- Чому на практиці рівень життя населення статистики характеризують не рівнем задоволення потреб, а рівнем споживання благ?
- Чому використання узагальнюючих показників, які можуть бути обчислені за даними статистичної звітності, що складається на підприємствах та в установах галузей народного господарства, має обмежений характер?
- Які проблеми виникають при розробці показників статистики бюджетів сімей (домогосподарств)?
- З якими проблемами стикається наразі теоретичне вивчення й емпіричне вимірювання бідності, яке має понад двохсотрічну статистичну традицію?

- Чому внаслідок підвищення диференціації доходів збільшуються масштаби відносної бідності – багато людей стають бідніше відносно більш успішних груп і принципово нових можливостей?
- Чому в сучасній статистиці бідність трактується значно ширше, аніж придбання абсолютного мінімуму, необхідного для виживання, а межа бідності у переважній більшості випадків є не фізіологічним, а соціальним мінімумом?
- Які обмеження зазвичай доцільно брати до уваги при побудові межі бідності?

Завдання

1. Розробіть перелік чинників, які впливають на рівень життя населення в сучасній Україні (на прикладі однієї з соціальних груп або категорій населення)
2. Соціальний портрет бідності включає соціально-демографічні характеристики населення (сімей, домогосподарств), що живе нижче відповідної межі бідності. Розробіть систему статистичних показників, за допомогою яких можна скласти соціальний портрет бідності України (окремого регіону).
3. Проведіть порівняльний аналіз різних методів статистичного вимірювання бідності. Які вади має метод, при якому межа бідності пов'язується з мінімальною або середньою заробітною платою?
4. Визначте об'єкт, ціль статистичного спостереження та спроецируйте анкету вибіркового обстеження населення по темі «Громадська думка жителів м. Харкова про причини бідності та заходи її подолання».

Рекомендована література

Основна

Горкавий В. К. Статистика: Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. С. 613-631.

Моторин Р. М. Міжнародна статистика. Організація та методологія : підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. С. 245-254.

Подолання бідності. Щорічний звіт про виконання Плану заходів на 2019 рік з реалізації Стратегії подолання бідності. Міністерство соціальної політики України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=http://www.msp.gov.ua/files/zvitu/zvit-2019.docx>

Про затвердження форм державного статистичного спостереження "Обстеження умов життя домогосподарств". Державна служба статистики України. Наказ 05.04.2021 № 70. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0070832-21#Text>

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 70-101.

Human Development Report 2020. The next frontier Human development and the Anthropocene. URL: <http://hdr.undp.org/en/2020-report>

Допоміжна

Бідність та нерівні можливості дітей в Україні / Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. Київ, 2021. 108 с. <https://idss.org.ua/arhiv/FINAL-poverty-report-UA-web.pdf>

Васильєв О. Бідність за умовами життя в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-19>

Вітковська К. В. Методологічні аспекти оцінки рівня життя в регіонах України. *Статистика України*. 2020. № 4. С. 54–60.

Вплив коронавірусної кризи на бідність: перші наслідки для України / Черенько Л. М. та ін.; НАН України, Інститут демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. Електронне видання. Київ, 2020. 76 с. URL: https://idss.org.ua/arhiv/poverty_forecast.pdf

Ковтун Н. В. Методологічні засади оцінювання якості життя населення України в контексті міжнародних підходів. *Статистика України*. 2013. № 1. С. 54-60.

Лібанова Е. М. Бідність населення України: методологія, методика та практика аналізу / Нац. академія наук України, Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи. Умань: Видавець "Сочінський М.М.", 2020. 456 с.

Лібанова Е., Осауленко О., Черенько Л. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту: монографія. Warsaw. RS Global Sp. z O.O., 2020. 361 p. URL: <https://idss.org.ua/arhiv/Монографія%20Оцінка%20якості%20життя%20.pdf>

Людський розвиток в Україні: пріоритети розвитку сільських поселень у контексті децентралізації управління / за ред. Е.М. Лібанової; відп. за вип. О.В. Макарова, Т.А. Заяць; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ : Академперіодика, 2020. 354с.

Методика вимірювання регіонального людського розвитку. URL: http://www.idss.org.ua/ukr_index/Methodika_ua.pdf

Населення України. Демографічний вимір якості життя: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 396 с.

Пальчук О. І. Якість життя населення: грані проблем у фокусі перетворень. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 96–102. URL: global-national.in.ua/archive/21-2018/20.pdf

Приданникова Ю. Є. Комплексна статистична оцінка економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України. *Статистика України*. 2018. № 83(4). С. 88-101.

Прожитковий мінімум в Україні 2023. <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/wagemin/>
Регіональний людський розвиток: стат. бюл. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 66 с.

Соціальні індикатори рівня життя населення: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2018. 177 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/09/zb_sirn2017pdf.pdf

Соціальне відторгнення, нерівність та бідність дітей / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Реут А.Г., Васильєв О.А., Когатько Ю.Л., Заяць В.С., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. [Електронне видання]. Київ, 2021. 150 с. <https://idss.org.ua/arhiv/> (PDF).pdf

Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2019 році: статистичний збірник. Київ, 2019. 88 с.

Хижняк Л. М. Феномен бідності в оптиці соціології і соціальної статистики: теоретичний аспект. *Габітус*. 2020. № 12. С. 127–131.

Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. К. : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021. С. 10-82, 174-215, 216-284, 358-388.

Про затвердження форм державного статистичного спостереження "Обстеження умов життя домогосподарств". Державна служба статистики України. Наказ 05.04.2021 № 70. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0070832-21#Text>

Тема 5. Статистика доходів населення і споживання

План

1. Завдання статистики доходів. Склад і види доходів. Показники статистики доходів населення.
2. Статистичний аналіз диференціації доходів населення.
3. Статистичні показники і моделі споживання населенням товарів і послуг. Споживчий бюджет і споживчий кошик. Статистичне спостереження споживання окремими соціальними групами товарів і послуг.
4. Рішення задач.

Завдання

Розробіть перелік чинників, які зумовлюють обсяг та структуру споживання населенням матеріальних благ та послуг.

Рекомендована література

Основна

Витрати та ресурси домогосподарств України у 2019 році: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2020. 450 с. URL: www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/06/zb_vrd_19_ue.pdf

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 70-101.

Допоміжна

Доходи та витрати населення у 2020 році /Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2021/03/37.pdf>

Доходи та витрати населення у 2016 році: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ: ДП “Інформ.-аналіт. агентство”, 2018. 93 с.

Лаврук І. Г., Тодорюк С. І., Кифяк В. І. Нерівність доходів населення в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 11. С. 40–44.

Назарова О., Чуприна О., Чатченко Т. Доходи та витрати населення: аналітично-статистичний аспект. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-17>

Наявність у домогосподарствах товарів тривалого користування (за даними вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2016 року): стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 158 с.

Самооцінка домогосподарствами рівня своїх доходів (за даними вибіркового опитування домогосподарств у січні 2019 року): Статист. збірник. 2019. Офіційний сайт Державної служби статистики України: веб-сайт. URL: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/08/zb_sdurd2018.pdf.

Саріогло В. Г. Методичні аспекти непрямого оцінювання доходів домогосподарств при визначенні права на державну соціальну підтримку. *Статистика України*. 2020. № 1. С. 16–23.

Саріогло В. Г., Лешенок У. С. Оцінка наявного доходу домогосподарств на місцевому рівні. *Статистика України*. 2020. № 2-3(89-90). С. 32-39.

Фоміна О. О., Гоголева Н. Ф. Нерівність доходів населення в Україні: особливості економічної поведінки домогосподарств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2021. Випуск 42. № 6. С. 5-11.

Тема 6. Статистика стану здоров'я та охорони здоров'я

План

1. Соціальне значення та завдання статистичного вивчення стану здоров'я населення, охорони здоров'я. Рівень здоров'я населення та особливості його вимірювання. Показники статистики здоров'я населення.

2. Методологічні основи та показники статистики охорони здоров'я.

3. Джерела інформації та основні напрямки аналізу статистичних даних про стан здоров'я населення та охорону здоров'я.

4. Рішення задач.

Питання для дискусії

- У чому полягає значення та які завдання статистичного вивчення стану здоров'я і охорони здоров'я?

- Що означає показник «рівень здоров'я населення» та які особливості його вимірювання?

- Які джерела інформації та основні напрямки аналізу статистичних даних про стан здоров'я населення та охорону здоров'я?

Завдання

1. Здобувачі працюють у групах (2-4 особи в групі). Кожна група готує аналітичну довідку за однією з тем:

- *Медичні кадри в Україні та їх динаміка за період з 2010-2020 рр.*
- *Захворюваність населення України та її динаміка за період з 2010 по 2020 рр.*
- *Заклади охорони здоров'я в Україні та їх динаміка за період з 2010-2020 рр.*
- *Санаторно-курортні та оздоровчі заклади в Україні та їх динаміка за період з 2001-2018 рр.*

Визначити: абсолютне зростання (зменшення), темп росту, темп приросту, середній темп росту відповідних показників. Використати розрахунки показників динаміки для обґрунтування висновків, представлених в аналітичній довідці.

Аналітичну довідку кожна група презентує на семінарському занятті.

2. Для визначення заходів, спрямованих на зниження смертності населення, необхідним є аналіз повікової смертності та її причин. Серед цих показників найбільшою мірою відображають вплив соціальних умов життя населення, показники **дитячої смертності**. Вони є також якісним критерієм оцінки діяльності лікувально-профілактичних установ охорони здоров'я жінок і дітей. Розробіть перелік чинників, які впливають на показник дитячої смертності в сучасній Україні.

Рекомендована література

Основна

Кадрові ресурси системи охорони здоров'я в Україні. Ситуаційний аналіз / Д. Богдан, А. Бойко, А. Василькова та ін. Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». Київ, 2019. 133 с.

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 123-142.

Допоміжна

Індекс здоров'я. Україна. (2019). <http://healthindex.com.ua/>

Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с.

Пальян З. О., О. І. Золотенкова О. І., Савченко А. С. Пандемія COVID-19 в Україні: оцінювання перебігу, аналіз думок. *Статистика України*. 2021. № 93(2). С. 67-78.

Пандемія виявила серйозні недоліки в системах охорони здоров'я в Європі – доповідь ОЕСР. URL: <https://www.dw.com/uk/pandemii-a-vyjavyla-seriozni-nedoliky-v-systemakh-okhorony-zdorovia-u-yevropi-dopovidoesr/a-55664459>

Рингач Н. О. Статистична оцінка поінформованості населення працездатного віку щодо шкідливого вживання алкоголю як фактора ризику серцево-судинних захворювань (публікується англійською мовою). *Статистика України*. 2019. № 1. С. 70–77.

Рингач Н. О., Огай М. Ю., Гаврилова В. В. Статистична оцінка вподобань, критеріїв вибору та ступеня довіри населення до джерел інформації щодо здорового способу життя, профілактики і лікування серцево-судинних захворювань. *Статистика України*. 2017. № 4(79). С. 70-78.

Рингач Н. О., Огай М. Ю., Гаврилова В. В. Статистична оцінка вподобань, критеріїв вибору та ступеня довіри населення до джерел інформації щодо здорового способу життя, профілактики і лікування серцево-судинних захворювань. *Статистика України*. 2017. № 4(79). С. 70-78.

Тарлопов І. О. Соціальна статистика послуг системи охорони здоров'я: виклики пандемії COVID-19. *Ефективна економіка*. 2021. <http://www.economy.nayka.com.ua/p>

Тема 7. Моральна і правова статистика

Заняття 1. Моральна статистика

План

1. Поняття і задачі моральної статистики. Відмінність моральної статистики від інших галузей соціальної статистики.

2. Коло явищ і процесів, що відображає моральна статистика. Основні показники моральної статистики та напрямки аналізу статистичних даних про моральні/духовні явища (процеси).

3. Сфери і проблеми використання статистичних даних моральної статистики.

Теми рефератів

Історія формування та розвитку моральної статистики та її сучасний стан.

Співвідношення і проблеми взаємодії моральної статистики і соціології моралі.
 Статистичне вивчення самогубств.
 Насильство у вимірі моральної статистики.
 Статистичні показники, що характеризують соціально небезпечні явища (бродяжництво, проституція, алкоголізм, наркоманія).

Завдання

1. Розкрийте специфіку моральної статистики як напряму статистичних досліджень, що включає збирання кількісних даних щодо моральних та інтелектуальних характеристик різних верств населення в сучасному цифровому суспільстві.
2. Проведіть порівняльний аналіз джерел інформації моральної статистики, таких як дані статистичної звітності, переписи населення, спеціальні вибіркові обстеження, статистичні опитування, відомчий облік. Розкрийте можливості, переваги та вади цих джерел.

Рекомендована література

Основна

Галицька Е. В. Моральна статистика: історичний аспект. *Статистика України*. 2022. № 3-4. С. 174-181.

Статистика моральна. <https://school.home-task.com/statistika-moralna/>

Допоміжна

Актуальні проблеми сімейного насильства : монографія / за заг. ред. Т.О.Перцевої та В.В. Огоренко. Дніпро, 2021. 188 с.

Єфімов М. Наукова полеміка стосовно генези розуміння моральності як наукової категорії. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 1. С. 234-239.

Єфімов М. М. Методика розслідування кримінальних правопорушень проти моральності: наукові та праксеологічні основи : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 392 с.

Завальна Ж. В., Григорян М. Р. Моральні цінності в публічних та приватних галузях законодавства. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2021. Випуск 30. С. 151-158.

Ковальова О., Пекарський С. Виявлення та розслідування кримінальних правопорушень проти моральності: пошукові заходи та експертне забезпечення. *Криміналістичний вісник*. 2021. № 36 (2). С. 69–81. <https://doi.org/10.37025/1992-4437/2021-36-2-69>

Рингач Н. О. Втрати, спричинені смертністю в результаті самогубств в Україні. *Статистика України*. 2017. № 2. С. 70-78.

Рогожа М. М. Специфіка моралі доби плинної сучасності // Українські культурологічні студії : збірник наукових праць / гол. ред. А. Є. Конверський ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2019. № 1 (4). С. 24-35

Хоменко М. Співвідношення морального та правового аспектів оцінки злочинів, пов'язаних із наданням медичної допомоги. *Кримінальне право*. 2019. № 4. С. 233-237.

Заняття 2. Правова статистика

План

1. Предмет, об'єкти, завдання, галузі правової статистики. Співвідношення правової статистики і соціології права.
2. Джерела статистичної інформації про правові явища (процеси). Групування та класифікації у правовій статистиці.
3. Основні показники правової статистики та напрямки аналізу статистичних даних про правові явища (процеси).

Питання для дискусії

1. Що вивчає правова статистика? Чи відображається у статистичних даних латентна злочинність?

2. Які перешкоди стоять на шляху розвитку правової статистики в Україні?
3. Що є об'єктом досліджень у правовій статистиці?
4. Де використовуються дані правової статистики і для яких цілей? Хто є споживачем даних правової статистики?
5. Які переваги та обмеження мають статистичні методи, що використовуються у правовій статистиці?

Теми рефератів

Історія становлення правової статистики. Співвідношення правової статистики і соціології права.

Джерела статистичної інформації про правові явища (процеси).

Основні показники правової статистики та напрями аналізу статистичних даних про правові явища (процеси).

Організація правової статистики в різних країнах.

Задача

Є такі дані про смертність населення Харківської області від вбивств та самогубств (осіб):

	1990	2000	2001	2002	2003	2004
Вбивств	280	384	316	261	246	248
Самогубств	707	1057	885	677	677	656
від самогубств загинуло чоловіків – всього	553	855	711	551	530	552
у т.ч. у працездатному віці	393	609	474	393	360	408
старше працездатного віку	154	233	215	155	167	140
жінок – всього	154	202	174	126	147	104
у т.ч. у працездатному віці	62	86	60	47	48	44
старше працездатного віку	91	113	109	77	98	60

Визначте динаміку вбивств і самогубств: 1) середній рівень ряду за 2000-2004 рр.; 2) щорічні абсолютні прирости; 3) щорічні темпи росту (за базу взяти 1990 р.); 4) щорічні темпи приросту. Зробіть висновки.

Рекомендована література

Основна

ФІЛЬМ: Вплив російсько-української війни на злочинність в Україні.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3536394-vpliv-vijni-na-zlocinnist-v-ukraini.html>

Забзалюк Д. Правова статистика: навчальний посібник (у схемах і таблицях) / Д. Забзалюк, О. Савайда. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 140 с.

Мармоза А. Т. Практикум з правової статистики: навчальний посібник. 2-е видання. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 316 с.

Правова статистика. Навчальний посібник / С. М. Виганяйло. Суми: 2019. С. 6-33.

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 154-160.

Допоміжна

Адміністративні правопорушення в Україні у 2018 році // Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL:

[http://csv2.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/prav_zloch/adm_prp_2018 .htm .xls](http://csv2.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/prav_zloch/adm_prp_2018.htm.xls)

Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-АП (річна) “Звіт про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності”: Наказ Державної служби статистики України від 06.07.2018 р. №120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120832-18>

Тема 8. Статистика окремих галузей сфери обслуговування населення

План

1. Особливості і завдання статистичного вивчення послуг.
2. Показники статистики житлово-комунального та транспортного обслуговування населення. Показники статистики обслуговування населення підприємствами торгівлі й громадського харчування, побутового обслуговування.
3. Джерела статистичної інформації про сферу обслуговування населення та основні напрями статистичного аналізу її стану й розвитку.
4. Завдання.

Питання для дискусії

- Які завдання статистичного вивчення послуг в цифровому суспільстві?
- Яких змін зазнають наразі показники статистики обслуговування населення підприємствами торгівлі і громадського харчування і чому?
- Яких змін зазнають наразі показники статистики побутового обслуговування населення і чому?
- Яких змін зазнають наразі показники статистики житлово-комунального обслуговування населення і чому?
- Яких змін зазнають наразі показники статистика послуг транспорту і чому?
- У чому полягають особливості статистичного вивчення та прогнозування попиту населення на товари і послуги?

Завдання

Послуги відіграють важливу роль в житті людини. У практиці статистики до послуг прийнято відносити різні види діяльності, що не створюють матеріальних благ, тобто це результати діяльності у невиробничій сфері. Наведіть різні підходи до класифікації послуг, які використовуються в соціальній статистиці. Складіть перелік соціальних послуг, які доцільно додатково ввести до статистичного спостереження в сучасній Україні.

Рекомендована література

Основна

Заклади культури, фізичної культури і спорту України у 2017 році Статистичний збірник /Державна служба статистики України. Київ, 2018. 95 с.

Емпіричні і статистичні методи в дослідженні ринку товарів і послуг: навч. посіб. / І. С. Благуно [та ін.] Козик В.В.; Фецуру Р.В.; Дмитришин Л.І. ред. В. П. Кічор. Львів: Растр-7, 2019. 210 с.

Статистичний щорічник України. 2020 рік / Державна служба статистики України. К., 2020. С. 102-106, 143-153.

Допоміжна

Горобець О. О. Статистичний аналіз книговидавничої галузі України: 1917–2017 рр. (публікується англійською мовою). *Статистика України*. 2019. № 2. С. 4–11.

Горобець О. О. Статистичний аналіз книговидання в Україні та світі. *Статистика України*. 2018. № 81(2). С. 22-29.

Житлові умови населення: чинники, сучасний стан і політика регулювання / Л.М. Черенько, С.В. Полякова, В.С. Шишкін, В.С. Заяць, Ю.Л. Когатько, О.А. Васильєв, А.Г. Реут, Ю.А. Клименко, Т.В. Новосільська; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Київ, 2020, 258 с.

Журавльов О. В., Сімачов О. А. Статистичне дослідження ринку ІТ-послуг в Україні. *Статистика України*. 2018. № 83(4). С. 25-33.

Никифорок О. І., Стасюк О. М., Чмирьова Л. Ю., Федяй Н. Цифровізація в транспортному секторі: тенденції та індикатори розвитку. Частина 1. *Статистика України*. 2019. № 3. С. 70–81. Частина 2. *Статистика України*. 2019. № 87(4). С. 48-64.

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1

Тема: Сутність і практика реалізації Закону України «Про державну статистику»

1. Зробіть експертизу Закону України «Про державну статистику». Які положення цього закону доцільно враховувати соціологам при використанні статистичних даних? Які аспекти не знайшли відображення в цьому законі і потребують доопрацювання в законодавчому просторі?

2. Назвіть систему органів державної статистики України. Окресліть основні напрямки співпраці соціологів (соціологічних центрів) з цими органами.

3. Поясніть, чому в Україні забороняється втручання будь-яких державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, об'єднань громадян, посадових та інших осіб у державну статистичну діяльність, зокрема, з питань змісту статистичної інформації, вибору джерел її отримання, статистичної методології, форм і термінів збирання та поширення даних статистичних спостережень. Яку небезпеку може нести таке втручання?

4. Назвіть елементи, які включає в себе звітно-статистична документація.

5. Складіть перелік джерел інформації, які можуть використовувати органи державної статистики з метою складання статистичної інформації.

6. Назвіть основні права та обов'язки респондентів, які беруть участь у статистичних обстеженнях. У яких випадках у статистичній практиці допускається грошова компенсація респондентам?

7. Обґрунтуйте, чому потрібен дозвіл органів державної статистики у разі змін строків подання респондентами статистичних даних?

8. Назвіть тих, хто має право на зведену знеособлену статистичну інформацію для яких цілей.

9. Визначте, чи забезпечується фізичним особам вільний і безкоштовний доступ до статистичної інформації, яка стосується їх особисто.

10. Опишіть, яка статистична інформація є конфіденційною і чому.

11. Складіть перелік джерел інформації, які можуть використовувати органи державної статистики з метою складання статистичної інформації.

12. Назвіть види статистичної інформації, на які не розповсюджується заборона на їхнє поширення. Назвіть основні шляхи доступу користувачів до статистичної інформації.

Завдання 2

1. Ознайомтеся з Бланками переписів населення нашої країни 1979 р., 1989 р., 2001 р., 2010 р. (пробний перепис).

Визначте:

- Мету кожного перепису; об'єкт спостереження; критичний момент та термін проведення перепису; спосіб спостереження.
- У чому полягають особливості цих переписів?
- Де і як використовуються (або можуть використовуватися) їх дані?
- За якими групами врахувався соціальний склад населення нашої держави при переписах населення 1979 р., 1989 р., 2001 р. і 2010 р.?

• Як дані переписів населення можна використати в соціологічних дослідженнях? Наведіть приклади.

Роздатковий матеріал:

- ◆ «Всесоюзний перепис населення 1979 р. Переписний лист».
- ◆ «Всесоюзний перепис населення 1989 р. Переписний лист».

- ◆ «Всеукраїнський перепис населення 2001 р. Переписний лист».
- ◆ «Пробний перепис населення України 2010 р.».

Завдання 3

Проведіть соціологічну експертизу опитувального листа «Анкета вибіркового обстеження населення з питань економічної активності».

Роздатковий матеріал: «Анкета вибіркового обстеження населення з питань економічної активності».

Питання

- Коли в українській статистиці розпочалося вивчення зайнятості населення за допомогою опитувань? З якою періодичністю вони проводяться?
- Чому опитуванню підлягають лише особи віком 15-70 років, які постійно проживають в домогосподарстві? Як називається категорія населення у цьому віці?
- Яка процедура проведення цього обстеження (ким подається, кому подається, термін подання)?
- За допомогою яких ознак в процесі обстеження визначається належність респондентів до зайнятого населення?
- Які характеристики зайнятого населення фіксуються в ході обстеження?
- Як вимірюється мотивація самовиключення респондента із зайнятості (відмова шукати роботу; причина, через яку не було необхідності у роботі та ін.) ?
- Які характеристики місця роботи фіксуються в ході статистичного обстеження?
- Які ознаки застосовуються для статистичного вивчення безробіття і характеристик безробітного?

Завдання 4

1. Проведіть порівняльний аналіз різних методів статистичного вимірювання бідності. Які вади має метод, при якому межа бідності пов'язується з мінімальною або середньою заробітною платою?

2. Визначте об'єкт, ціль статистичного спостереження та спроецируйте анкету вибіркового обстеження населення по темі «Громадська думка жителів м. Харкова про причини бідності та заходи її подолання».

Завдання 5

1. Скориставшись даними «Статистичного щорічника України ...», проаналізуйте динаміку споживання населенням основних продуктів харчування за останні 10 років. Порівняйте середньодушкове споживання з раціональними нормами споживання. Зробіть стислий огляд.

Завдання 6

1. Складіть програму статистичного вибіркового обстеження громадської думки про якість медичного обслуговування у вашому місті. Як ви вважаєте, реєстрація яких ознак необхідна для характеристики якості та рівня медичного обслуговування різних категорій населення?

2. Складіть програму спеціального статистичного вибіркового обстеження відношення різних категорій населення (чоловіків і жінок, зайятих і незайятих у суспільному виробництві, працівників фізичної та розумової праці тощо) до свого здоров'я.

Завдання 7

Складіть стислий статистичний огляд стану правопорушень в Україні за 2010-2022 рр., користуючись даними статистики.

Завдання 8

Розробіть анкету для вибіркового статистичного обстеження населення міста N за однією з наведених тем:

- Задоволеність населення організацією обслуговування туристичними фірмами.
- Задоволеність населення якістю обслуговування в перукарнях.
- Задоволеність населення якістю телебачення.
- Задоволеність населення якістю радіо.
- Задоволеність населення роботою готелів.
- Задоволеність населення роботою метрополітену.
- Задоволеність населення роботою продовольчих магазинів.
- Задоволеність населення якістю обслуговування в ерукарнях.
- Задоволеність населення роботою міського транспорту.
- Задоволеність населення роботою залізничного транспорту.
- Задоволеність населення роботою служб аерофлоту.
- Задоволеність населення якістю обслуговування в хімчистках.
- Задоволеність населення роботою бібліотек.
- Задоволеність населення роботою дошкільних установ.
- Задоволеність населення роботою ЖКГ та житлово-експлуатаційних об'єднань.
- Задоволеність населення роботою аптек.
- Задоволеність населення роботою відділень зв'язку.
- Задоволеність населення роботою районних поліклінік.
- Задоволеність населення роботою спортивних установ.
- Задоволеність населення якістю обслуговування в супермаркетах.
- Задоволеність населення якістю освітніх послуг.
- Задоволеність населення якістю мобільного зв'язку.
- Задоволеність населення роботою інтернет-магазинів.

4. Завдання для контрольної роботи, що передбачена навчальним планом

Контрольна робота (Аналітична довідка)

Термін представлення контрольної роботи на перевірку до Google Class - 25 травня 2023 р.

Контрольна робота виконується студентом/студенткою самостійно у формі аналітичної довідки. У контрольній роботі здобувач проводиться статистичний аналіз за період з 2000 р., що складає не менше 5-ти років (період студент/студентка визначає самостійно), з обраної теми, порівнюючи статистичні дані України й однієї з країн Європейського Союзу.

ЗАВДАННЯ. Скориставшись статистичними даними щодо соціально-соціального розвитку України та однієї з країн Європейського Союзу за 2000-2022 рр. (здобувач обирає 5-річний період), підготувати аналітичну довідку за однією з тем.\

Рекомендовані теми контрольної роботи (аналітичної довідки).

- 1) Середньостатистичний мешканець України та однієї з країн ЄС за період
- 2) Статистичний аналіз стану житлових умов міських мешканців України та однієї з країн ЄС за період
- 3) Статистичний аналіз стану житлових умов сільських мешканців України та однієї з країн ЄС за період
- 4) Статистичний аналіз можливостей відпочинку громадян: будинки відпочинку, санаторії України та в одній з країн ЄС за період
- 5) Спортивні клуби, басейни, спортивні зали України та в одній з країн ЄС: статистичний аналіз за період
- 6) Ринок Інтернет-послуг в Україні та в одній з країн ЄС: статистичний аналіз за період
- 7) Рівень і динаміка злочинності в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 8) Статистика надзвичайних пригод в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 9) Статистичний аналіз підліткової злочинності в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 10) Статистичний аналіз стану дошкільної освіти і виховання в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 11) Статистичний аналіз стану шкільної освіти в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 12) Статистичний аналіз стану вищої освіти в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 13) Динаміка доходів і споживчих витрат населення України та однієї з країн ЄС за період
- 14) Статистичний аналіз диференціації доходів населення України та однієї з країн ЄС за період
- 15) Статистичний аналіз споживання населенням матеріальних благ (послуг) в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 16) Статистичний аналіз рівня зайнятості і безробіття в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 17) Пенсіонери як соціально-демографічна група: на прикладі України та однієї з країн ЄС за період
- 18) Статистичний аналіз стану навколишнього середовища в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 19) Статистичний аналіз ринку житла в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 20) Статистичний аналіз захворюваності в Україні та в одній з країн ЄС за період

- 21) Статистичний аналіз ринку туристичних послуг в Україні та в одній з країн ЄС за період
- 22) Статистичний аналіз розвитку пасажирського транспорту в Україні та в одній з країн ЄС за період

Методичні поради до підготовки контрольної роботи (аналітичної довідки)

Підготовка аналітичної довідки має засвідчити компетентності здобуваа в роботі зі статистичними даними у сфері соціальної статистики.

Етапи роботи над аналітичною довідкою:

1. Вибір та обґрунтування теми.
2. Пошук статистичної інформації з обраної теми з офіційних статистичних джерел.
3. Складання списку джерел статистичної інформації.
4. Аналіз статистичних даних. Висновки.
5. Підготовка графічного матеріалу, оформлення тексту аналітичної довідки.
6. Підготовка презентації (доповіді) аналітичної довідки на семінарському занятті.

Контрольна робота в рамках Соціальної статистики (частини 2 навчальної дисципліни «Статистика в соціології») передбачає, що студент і студентка, реалізуючи свої творчі навички, на основі засвоєного матеріалу та у відповідності до мети та завдань дисципліни у цілому, реалізує самостійний проєкт під керівництвом викладача. Контрольна робота підбиває підсумок поточного вивчення навчальної дисципліни і сприяє закріпленню отриманих знань, допомагає здобувачеві набути необхідні навички роботи з довідковою, науковою літературою, інтернет-ресурсами, а також вміння аналізувати статистичні дані.

Успішне представлення письмового варіанту контрольної роботи є умовою допуску до екзамену з навчальної дисципліни.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБ'ЄМ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ: до **15 000 знаків** (з пробілами). В загальний об'єм не входить СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

Шрифт – Times New Roman, 14; поля: верхнє та нижнє по 2,0 см, лівє – 2,5 см, правє – 1,5 см; відступ перший рядок – 1,25 см; міжстроковий інтервал – 1,5, вирівнювання тексту «за шириною». Не забудьте про нумерацію сторінок і графічне представлення даних! Титульний аркуш входить до загальної нумерації, але сам номер на ньому не ставиться.

Критерії оцінювання аналітичної довідки (контрольної роботи з частини 2 курсу «Статистика в соціології»):

<i>Критерії</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Самостійність і грамотність підготовки аналітичної довідки	4 бали
2. Наявність самостійно розробленого графічного матеріалу (графіки, таблиці тощо) для обґрунтування положень довідки	4 бали
3. Оформлення тесту аналітичної довідки, списку використаних джерел	4 бали
4. Виступ, відповіді на запитання під час презентації і захисту аналітичної довідки	2 бали
РАЗОМ	14 балів

Аналітична довідка має включати графічний матеріал, таблиці, побудовані здобувачами самостійно.

Всього за контрольну роботу студенти та студентки можуть отримати до 14 балів.

Рекомендована література

Статистична інформація. [Електронний ресурс] / Держ. ком. статистики України. Офіц. веб-сайт: <http://www.ukstat.gov.ua/>

Регіональна статистика Сайту Державної служби статистики України. [Електронне джерело]. Доступ за посиланням: <http://ukrstat.gov.ua/>

Головне управління статистики у Харківській області: <http://uprstat.Kharkov.ukrtel.net>
 Інформація Президента України: <http://www.president.gov.ua/>.

Статистичні організації світу

Перелік сайтів основних статистичних організацій світу

Статистичні організації:	
Міжнародний валютний фонд	http://www.imf.org
Організація економічного співробітництва і розробок (OECD)	http://www.oecd.org/
Статистичне відомство європейського співтовариства (EUROSTAT)	http://www.europa.eu.int/eurostat.html
Женевська штаб-квартира ООН	http://www.unog.ch/
Європа:	
Північна Європа	
Офіс федеральної статистики Німеччини	http://www.statisticbund.de/e_home.htm
Статистика Данії	http://www.dst.dk/
Статистика Фінляндії	http://www.stat.fi/sf/home.html
Статистика Ісландії	http://www.stjr.is/stahtice
Центральний статистичний офіс Ірландії	http://www.cso.ie/
Статистика Литви (StD)	http://www.std.lt/
Комітет статистики Естонії (StD)	http://www.stat.ee/
Статистика Норвегії (SSB)	http://www.ssb.no/
Офіс національної статистики Великобританії (ONS)	http://www.ons.gov.uk/
Статистика Швеції (SCB)	http://www.scb.se/eng/index.asp
Південна Європа	
National Institute of Statistics of Italy (ISTAT)	http://www.istat.it/inglese.html
Національний інститут статистики Іспанії	http://www.ine.es/
Бюро статистики Ховатії	http://www.dzs.hr/
Національна статистика Греції	http://www.statistics.gr/
Відділення статистики і досліджень Республіки Кіпр	http://www.pio.gov.cy/dsr/
Центральний офіс статистики Мальти	http://www.magnet.mt/home/cos/
Державний інститут статистики Туреччини (SIS)	http://www.die.gov.tr/
Західна Європа	
Національний інститут статистики і економічних досліджень, Франція (INSEE)	http://www.insee.fr/
Статистика Люксембургу	http://www.statec.gouvernement.lu/
Статистика Нідерландів	http://www.cbs.nl/
Центральний статистичний офіс Австрії	http://www.oestat.gv.at/
Федеральний статистичний офіс Швейцарії	http://www.admin.ch/bfs
Національний інститут статистики Португалії	http://infoline.ine.pt/si/index.html
Східна Європа	
Статистичний офіс Чехії (CzSO)	http://infox.eunet.cz/csu/csu_e.html
Головне управління статистики Польщі	http://www.stat.gov.pl/
Статистичний офіс Республіки Словачія	http://www.statistics.sk/
Центральний статистичний офіс Угорщини (HCSO)	http://www.ksh.hu/

5. Питання для підсумкового контролю знань (екзамену)

1. Еволюція уявлень про предмет статистики та її місце в системі наук. Сучасні трактовки статистики.
2. Предмет, об'єкт соціальної статистики, її місце в системі наук. Співвідношення соціальної статистики й соціології.
3. Основні статистичні поняття та їх роль у методології соціальної статистики.
4. Форми виразу соціальних статистичних показників: абсолютні величини, відносні величини, середні величини.
5. Статистичний показник. Система показників соціальної статистики. Зміни в статистичних показниках в умовах цифрового суспільства.
6. Система державної статистики в Україні: сучасний стан, проблеми в контексті євроінтеграції.
7. Система показників статистики природного руху населення.
8. Система показників статистики міграційного (механічного) руху населення
9. Статистичний склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження.
10. Шлюбний склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження.
11. Сімейний склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження. Соціальний (за категоріями та соціальними групами) склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження.
12. Етнічний склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження.
13. Економічний (за джерелом засобів існування, заняттям та видом економічної діяльності) склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження.
14. Освітній склад населення в соціальній статистиці: поняття, показники, методи дослідження.
15. Домогосподарства в соціальній статистиці.
16. Завдання статистики зайнятості і безробіття. Показники статистики зайнятості.
17. Статистичний аналіз безробіття: показники, напрямки статистичного аналізу, джерела статистичної інформації.
18. Сучасний стан і тенденції зайнятості в Україні в оптиці статистики.
19. Поняття «рівень життя» та його межі в статистичній практиці..
20. Показники і чинники формування рівня життя населення: статистичний вимір.
21. Обстеження умов життя домогосподарств як інформаційна база статистики рівня і якості життя населення.
22. Статистичне оцінювання бідності.
23. Індекс людського розвитку: сутність, методика розрахунку, призначення, сфери практичного застосування.
24. Соціальне значення та завдання статистичного вивчення стану здоров'я населення та охорони здоров'я.
25. Рівень здоров'я населення та особливості його вимірювання. Показники статистики здоров'я населення.
26. Методологічні основи та показники статистики охорони здоров'я.
27. Джерела інформації та основні напрямки аналізу статистичних даних про стан здоров'я населення та охорону здоров'я.
28. Предмет, об'єкти, завдання, галузі правової статистики. Співвідношення правової статистики і соціології права.
29. Джерела статистичної інформації про правові явища (процеси). Групування та класифікації у правовій статистиці.

30. Основні показники правової статистики та напрямки аналізу статистичних даних про правові явища (процеси).
31. Особливості і завдання статистичного вивчення послуг.
32. Показники статистики житлово-комунального та транспортного обслуговування населення.
33. Показники статистики обслуговування населення підприємствами торгівлі й громадського харчування, побутового обслуговування.
34. Джерела статистичної інформації про сферу обслуговування населення та основні напрями статистичного аналізу її стану й розвитку.
35. Завдання статистичного вивчення послуг в цифровому суспільстві.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Навчальна дисципліна «Статистика в соціології. Частина 2. Соціальна статистика»

Схема нарахування балів Частина 2. Соціальна статистика

Поточний контроль, самостійна робота, контрольна робота								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
2	2	2	2	2	2	2	2	14	30	20	50

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання поточного контролю за 2-х бальною шкалою

2 бали	Відповідь студента/студентки характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни. Відповіді характеризуються творчим креативним підходом.
1 бал	Студент/студентка допускають помилки при виконанні практичних завдань, рішення задач, неточності у висновках.

Критерії оцінювання елементів контрольної роботи за 4-х бальною шкалою

Високий рівень 4 бали	Відповідь характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу, творчим креативним підходом., вільним володінням термінами та поняттями дисципліни.
Середній рівень 3 бали	Відповідь характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але є деякі несуттєві неточності, відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 1 - 2 бали	Відповідь характеризується слабким і невпевненим знанням матеріалу. Багато помилок.
Незадовільний рівень 0 балів	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; змістовні помилки у відповідях.

Критерії оцінювання контрольної роботи з Частини 2 «Соціальна статистика» (аналітичної довідки)

Критерії	Максимальна кількість балів
1. Самостійність і грамотність підготовки аналітичної довідки	4
2. Наявність самостійно розробленого графічного матеріалу (графіки, таблиці тощо) для обґрунтування положень довідки	4
3. Оформлення тесту аналітичної довідки, списку використаних джерел	2
4. Виступ, відповіді на запитання під час презентації аналітичної довідки	4
Усього	14

Аналітична довідка має включати графічний матеріал (рисунок, таблиці), побудовані студентами/студентками самостійно.

Всього за контрольну роботу з частини 2 «Соціальна статистика» студенти/студентки можуть отримати до 14 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи з Ч. 2 Соціальна статистика

Загальна кількість балів за екзаменаційну роботу з частини 2. «Соціальна статистика» курсу «Статистика в соціології» – 20. В екзаменаційному білеті 2 питання. Перше питання - тестові завдання: 15 тестів оцінюються до 15 балів (1 бал за одну правильну відповідь), друге питання оцінюється до 5-ти балів.

Критерії оцінювання другого завдання екзаменаційної роботи

<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Відповідь повна, змістовна	5
Відповідь повна, змістовна, однак з однією незначною помилкою	4
Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	3
Відповідь не досить повна та зі значними суттєвими помилками	2
Відповідь не повна, містить суттєві змістовні помилки	1
Відповідь відсутня та (або) не відповідає суті питання	0

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно